

fiacăra

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara

Proletari din toate țările,
uniți-vă!

4

Anul XV nr. 4 (556)
22 Ianuarie 1966

Intrecerea socialistă 1966

În întreprinderile din întreaga țară continuă să se desfășoare însuflețite adunări ale oamenilor muncii în care sînt dezbătute obiectivele întrecerii socialiste pe 1966. Cu acest prilej se iau angajamente mobilizatoare pentru întregul an, cu o primă etapă: 8 mai, data celei de-a 45-a aniversări a creării Partidului Comunist Român.

la hunedoara

Angajamentele siderurgistilor prevăd ca pînă la sfîrșitul anului să se realizeze, peste prevederile planului: 5 milioane lei la producția globală, 6 milioane lei la producția marfă, 1 milion lei economii la prețul de cost, beneficii de 1 milion lei. Pînă la 8 mai, în cetatea siderurgiei se vor obține peste plan: 2 milioane lei la producția globală, 2,5 milioane lei la producția marfă, 500 mii lei beneficii peste plan și 500 mii lei economii la prețul de cost.

la bala-mare

Colectivul combinatului chimico-metalurgic „Gheorghe Gheorghiu-Dej” s-a angajat să realizeze depășiri față de prevederile planului la o serie de indicatori printre care: 10 milioane lei la producția globală, 10 milioane lei la producția marfă, 3 750 000 lei economii la prețul de cost, 100 tone cupru electrolitic, 100 tone miniu de plumb, 150 tone cupru de convertizor etc. În cinstea celei de-a 45-a aniversări a creării partidului se vor obține peste plan: 5 milioane lei la producția globală, 5 milioane lei la producția marfă, 650 000 lei economii la prețul de cost, 50 tone cupru electrolitic, 50 tone miniu de plumb, 50 tone cupru de convertizor etc.

la f.r.h.

Valorificînd rezervele interne puse în evidență cu prilejul debaterilor care au avut loc, textiliștii de la Filatura românească de humbac-București vor realiza în acest an următoarele depășiri ale prevederilor planului: 1 250 000 lei la producția globală, 1 250 000 lei la producția marfă, 40 000 kg fire finite de calitate superioară, 500 000 lei economii la prețul de cost. Pînă la 8 mai din aceste angajamente se vor realiza peste plan: 300 000 lei la producția globală, 300 000 lei la producția marfă, 10 000 kg fire finite de calitate superioară, 150 000 lei economii la prețul de cost.

la început de cincinal

în regiunea ploiești

În primele zece zile ale lunii ianuarie, în numeroase întreprinderi din regiunea Ploiești colectivele de muncă au obținut importante realizări în producție. A fost înregistrată depășirea prevederilor planului pe prima decadă la o serie de produse printre care: benzine (aproape 3 000 tone), lignit (260 tone), ciment (243 tone), geam tras (7 000 mp). În aceeași perioadă au fost livrate la export, peste sarcinile prevăzute, circa 4 000 tone benzine cu caracteristici superioare, două instalații de foraj 2 DH 75, însemnate cantități de sare gemă etc.

primele tractoare produse în 1966

Constructorii de tractoare din Brașov au livrat în primele zece zile ale anului peste 120 tractoare U-650 și U-651 din producția anului curent. Pînă la 15 ianuarie ei au predat la recepție și 160 tractoare S-650. Producția uzinei brașovene din prima decadă a lunii ianuarie este egală cu întreaga producție din anul 1947. În pre-

zent se află pe banda de montaj seria de tractoare pe șenile de 65 CP, din care un număr însemnat vor ajunge în curînd pe șantiere, în agricultură etc.

pregătiri pentru prima campanie agricolă a anului

Trei stațiuni de mașini și tractoare din regiunea Dobrogea — Castelu, Pantelimon și 23 August — au terminat reparațiile tractoarelor și ale mașinilor agricole ce vor lucra în campania agricolă din primăvară. Pînă în prezent la S.M.T. din regiunea Dobrogea parcul de tractoare a fost reparat în proporție de 30%, iar parcul de pluguri, grape, semănători etc. în proporție de aproape 65%.

cu interes și spirit de răspundere

Recent, în cooperativa agricolă din comuna noastră a avut loc un eveniment de seamă. Forul suprem de conducere al acesteia — adunarea generală a cooperativelor — a analizat munca desfășurată în 1965, a discutat și aprobat planul de producție pe 1966; totodată în cadrul acestei rodnice adunări au fost larg dezbătute cele trei proiecte de statut. Așadar, o ordine de zi bogată, cu probleme de covîșitoare importanță pentru dezvoltarea cooperativei agricole, pentru continuarea înfloririi a satului nostru socialist.

În cuvîntul pe care l-au luat, cooperatorii au arătat că, deși a fost un an greu — de la 10 mai și pînă în noiembrie a plouat foarte puțin — datorită unei bune organizări a muncii, aplicării agrotehnicii înaintate, folosirii soiurilor de mare productivitate s-au obținut rezultate bune la o seamă de culturi. Un exemplu în această privință l-a oferit recolta de grâu. În plan s-a prevăzut o producție medie de 1 550 kg la ha și s-au realizat 2 213 kg. Rezultate bune s-au obținut și în legumicultura, unde a fost prevăzut un venit bănesc de 420 000 lei și s-au realizat 560 000 lei. Unele succese s-au înregistrat în zootehnie: producția de lapte pe cap de vacă furajată a fost depășită cu 100 litri.

Cu interes și cu spirit de răspundere au discutat membrii cooperativei planul de producție pe 1966. În spiritul Plenarei C.C. al P.C.R. din 11-12 noiembrie 1965 și ținînd seama de prevederile proiectului noului Statut al cooperativei agricole, cooperatorii au făcut o seamă de propuneri concrete în vederea dezvoltării unității noastre în toate sectoarele. În sensul acesta s-au și luat măsuri corespunzătoare. Întreaga suprafață legumicolă va fi irigată în 1966, urmînd ca în viitorii ani să se irige și însemnate suprafețe pe care vom cultiva cereale și plante furajere.

În cadrul acestei adunări cooperativa noastră a aderat la Uniunea raională a cooperativei agricole de producție și la Casa de pensii.

Cooperatorii din Bildana sînt hotărîți ca în 1966 — primul an al cincinalului — să muncească și mai organizat pentru ca succesele cooperativei noastre să fie și mai mari.

Dumitru POPESCU
președintele cooperativei
agricole de producție din
Bildana, raionul Râcari

retribuție suplimentară în toate sectoarele

Cooperativa agricolă de producție din Lenauheim este cunoscută nu numai în regiunea Banat, ci în toată țara. Dezvoltată multilateral, avînd an de an rezultate economice tot mai bune, ea și-a cucerit, alături de numeroase alte unități agricole, un bun prestigiu.

Consolidînd și dezvoltînd proprietatea obștească încă de la început — cooperativa a fost înființată acum 16 ani — organizînd temeinic activitatea de producție, țărani cooperatori din Lenauheim au cules în fiecare toamnă roade bogate ale muncii lor unite. Valoarea proprietății obștești trece azi de douăsprezece milioane lei, iar veniturile țăranilor cooperatori sporesc în raport cu creșterea avutului obștesc. În 1965 producțiile obținute de țărani cooperatori la majoritatea culturilor au dovedit încă o dată ce rezultate se pot obține dacă munca e organizată temeinic pînă în cele mai mici amănunte, dacă sînt folosite mijloacele de cointeresare cele mai potrivite; e destul să amintim că în 1965 producția medie de porumb la hectar a fost de peste 5 500 kg, iar cea de sfeclă de zahăr de peste 44 000 kg.

Lenauheimul a avut sporuri mari de producție în toți anii, pentru că aici, ca în multe alte cooperative agricole, sistemul retribuției suplimentare pentru depășirile de producție stabilite a funcționat în fiecare an. De zece ani cooperativa de aici aplică acest sistem de cointeresare, care are o influență deosebită asupra bunei desfășurări a procesului de producție și — ceea ce este esențial — asupra calității producției. Numai în anul 1965 pentru depășirea producției planificate la cultura porumbului s-au dat drept plată cooperativilor suplimentări — din producția realizată — peste plan — 256 tone, atît în natură cît și în bani.

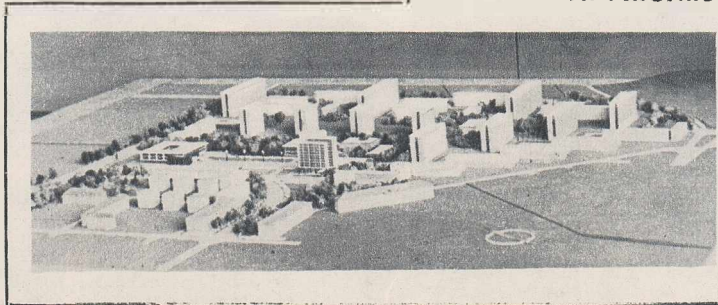
Receptivi la tot ce este nou, folosind experiența pe care au cîștigat-o ținînd seama de prevederile noului proiect de statut, țărani cooperatori din Lenauheim au hotărît să generalizeze retribuția suplimentară la toate culturile. În felul acesta vor contribui la creșterea bogăției cooperativei agricole și a prosperității lor bunăstări.

G. DUMBRĂVEANU

un nou microraión

Într-un ritm susținut se lucrează în prezent în orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej la ridicarea unui nou microraión care — atunci cînd va fi gata — va arăta ca în macheta alăturată. Sînt cuprinse aici blocuri cu un total de 3 000 de apartamente, o casă de cultură, o sală de spectacole cu 800 de locuri, o școală cu 16 săli de clasă, un hotel modern cu 264 de locuri și un complex comercial.

M. PÎRGARU

curier

coperta
noastră

Zăpada abundentă așternută în munți oferă schiorilor noștri excelente condiții pentru desfășurarea antrenamentelor și competițiilor.

Fotografate de S. STEINER

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Științei 1, raionul 30 Decembrie. Căsuța poștală 4112, Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. **ABONAMENTE** la toate oficiile poștale, la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. **TARIF DE ABONAMENTE:** 3 luni — 26 lei; 6 luni — 52 lei; un an — 104 lei. **TIPARUL** executat la Combinatul poli-grafic „Casa Științei”.

operele lui v. i. lenin în românia

Operele clasice ale marxism-leninismului au o mare răspândire în țara noastră. Milioane de oameni — muncitori, țărani, intelectuali — studiază și adâncesc minunatul și valorosul tezaur de idei și învățăminte al marilor dascăli ai proletariatului. Alături de lucrările lui Marx și Engels, în ultimii 20 de ani s-a acordat o mare atenție tipăririi operelor lui V. I. Lenin.

Până acum au fost tipărite 150 de titluri, care însumează lucrările esențiale ale genialului dascăl al proletariatului. Menționăm în primul rând enciclopedia culegere de Opere în 40 de volume (tiraj 1 624 000 exemplare) tipărită după a 4-a ediție rusă. Din 1960, în urma unei hotărâri a C.C. al P.C.R., a început publicarea „Operele complete” după a 5-a ediție rusă, din care au apărut până acum 36 de volume.

Cele mai importante scrieri ale lui V. I. Lenin apar în ediții repetate, în zeci și sute de mii de exemplare. Iată câteva exemple: „Ce-i de făcut?” (115 000 exemplare), „Imperialismul — stadiul cel mai înalt al capitalismului” (218 000 exemplare), „Statul și revoluția” (126 000 exemplare), „Stingismul — boala copilăriei comunismului” (peste 200 000 exemplare), „Materialism și empiriocriticism” (74 000 exemplare), „Tezele din Aprilie” (125 000 exemplare), „Caiete filozofice” (25 000 exemplare), „Marca inițială” (215 000 exemplare) etc., etc. Trebuie să mai amintim și cele 25 de culegeri tematice (peste 500 000 exemplare) cu lucrări sau fragmente de lucrări, dintre care cităm: „Lenin despre România”, „Despre construcția de partid”, „Despre unitatea partidului”, „Despre alianța dintre clasa muncitoare și țărănime”, „Despre stat” etc.

Viața și activitatea lui Lenin au constituit subiectul a numeroase lucrări biografice și memorialistice. Iată câteva: „V. I. Lenin — Biografie”, „V. I. Lenin: Scurtă schiță biografică”, „Amintiri despre Lenin” (2 vol.), cărțile: „Amintiri despre Lenin” și „Lenin și partidul” amândouă de N. K. Krupskaja etc. O remarcă: operele lui Lenin au apărut într-un tiraj total de peste 6 000 000 de exemplare.

Horațiu STĂTESCU

mori moderne

În apropierea orașului Cluj, în cadrul unui complex, s-a construit o moară în care transportul grâului în silozuri, ca și procesul de măcinare și de depozitare a făinii sînt automatizate.

Această moară va măcina, pentru fabrica de pîine automatizată ce se va construi în cadrul aceluiași complex, peste 200 tone făină în 24 ore.

La Ploiești a fost turnată fundația de beton a unei mori de porumb cu o capacitate de 38 tone pe zi. Proiectul prevede înzestrarea ei cu linii tehnologice și utilaje de înaltă productivitate ce vor asigura automatizarea procesului de fabricație.

În noua zonă industrială a Iașului, în cadrul unui proiect de complex alimentar, va fi construită o moară de făină cu un potențial de 220 tone în 24 ore.

P. T.

apa, un produs industrial

În ultimul timp s-au executat în țara noastră un mare număr de amenajări hidrotehnice menite să asigure satisfacerea nevoilor de apă ale principalelor centre de consum: orașe și obiective industriale. Amintim pe cele de pe Troțuș, încheiate în urmă cu câțiva ani, care alimentează orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej și obiectivele industriale din apropiere, amenajările de la Teliuc și Văliug — de unde provine apa ce se consumă în orașele Hunedoara și Reșița și în combinatele siderurgice învecinate, conductele de aducțiune Izvarna-Craiova, Arcuda-București etc. Recent s-a încheiat la Brașov prima etapă a unor importante amenajări hidrotehnice menite să ducă la acoperirea necesităților sporite ale consumului de apă al orașului și s-a trecut la executarea lucrărilor din etapa următoare. Proiectanții au ținut seama aici în primul rând de perspectiva creșterii cerințelor pe o perioadă îndelungată.

În apropierea Capitalei, în zona de sud-est, se lucrează la amenajarea unei mari stații de tratare chimică ce va spori substanțial debitul apei puse la dispoziția locuitorilor. În același timp se fac pregătiri pentru realizarea legăturii cu lacul de acumulare al Hidrocentralei „Gheorghe Gheorghiu-Dej” de pe Argeș, din a cărui rezervă de peste 1,5 miliarde mc apă o parte va fi folosită la irigații, la reîmprospătarea apei lacurilor de agrement din jurul Capitalei și la consumul urban și industrial.

Și la Baia-Mare sînt în curs lucrări de modernizare a sistemului de alimentare cu apă. Din riul Firiza, încăușat de barajul cu același nume, curg în fiecare secundă peste 3 000 l apă printr-o aducțiune de beton, lungă de aproape 20 km, spre întreprinderile metalurgice și miniere învecinate și spre oraș. Aici a fost începută de curînd o stație de tratare a apei care, singură, va avea o capacitate suficient de mare pentru a furniza apă potabilă unei așezări cu 100 000 locuitori.

Radu NICOARĂ

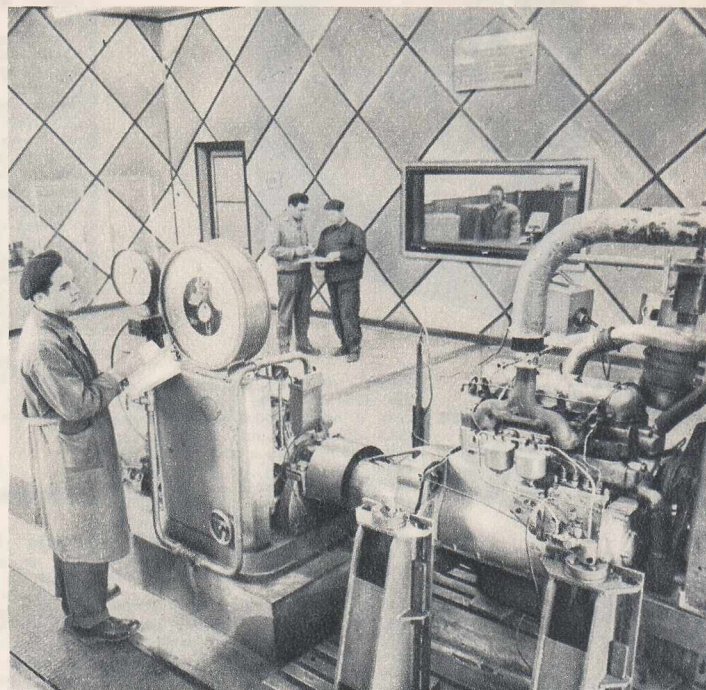
la tușnad sezonul a început

Situat într-un cadru natural deosebit de pitoresc — pe Valea Oltului, în sudul Munților Harghita — Tușnad este una dintre stațiunile balneoclimaterice ale țării noastre unde „sezonul” durează practic de la început și pînă la sfîrșitul anului. Iată cum, după cei care au sosit în mod special aici din București, Galați, Tg. Mureș, Cluj pentru a petrece noaptea de revelion, și-au făcut apariția și primii oaspeți din cea dintîi serie pe 1966.

Pentru a-i putea informa pe cititorii rubricii „Curier” despre surprizele plăcute cu care i-au întâmpinat gospodarii stațiunii pe cei sosiți la odihnă „sau tratament, ne-am adresat directorului Întreprinderii balneoclimaterice Tușnad-băi, tov. I. PETRELECAN. În primul rînd — ni s-a relatat — trebuie consemnată creșterea gradului de confort, aproximativ 300 de camere fiind înzestrate cu mobilier complet nou. De asemenea, s-au luat măsuri pentru desfășurarea mai operativă a formalităților de cazare. Și tot pe linia unei atitudini mai atente față de vizitatori se înscriu cursurile de ridicare a nivelului profesional organizate cu personalul de deservire din cantine și vile.

Pentru cei care vor sosi la începutul verii este gata a fi dată în folosință o cantină nouă de 450 de locuri. Tot pentru seriile din perioada de vară se află în curs de reparații capitale patru vile, precum și cabana Harghita — clădiri unde în toamnă se va introduce și încălzire centrală datorită terminării construcției unei centrale termice.

I.C.

La Stațiunea de încercare a mașinilor agricole (SIMA) de la Moara Domnească din apropierea Capitalei sînt experimentate, în vederea omologării, noile tipuri de tractoare, mașini, instalații și utilaje agricole. Experimentarea se face atît în condiții de laborator cît și în condiții de producție pe loturi ale stațiunilor experimentale, ale G.A.S. etc.

În fotografie: la laboratorul pentru încercarea tractoarelor, motoarelor și instalațiilor electrice se execută probe pentru determinarea performanțelor unui motor de tractor S-650.

știință și producție

cultură de microbi prețioși

La Institutul central de cercetări agricole (Stațiunea experimentală de preparate microbiologice) sînt produse mai multe preparate biologice pentru combaterea dăunătorilor silvici, cercialeri și legumicoli (e cazul omizii stejarului, sfredelitorului de porumb, gîndacului ovăzului, omizii verzi etc.).

Dintre acestea, amintim entomobacterinul, azotobacterinul, fosfobacterinul și hitraginul.

Entomobacterinul este rezultatul unei culturi de bacterii (*Bacillus thuringensis*) ale căror dimensiuni variază între 0,2 și 0,4 microni.

În faza sporulară, acești bacili elaborează cristale proteice care provoacă dăunătorului vizat de om focare de paraliză și descompunere a țesuturilor.

Fiecare gram de pulbere fină a entomobacterinului conține peste 100 de miliarde de germeni sporulați ai bacilului amintit.

Cu o asemenea cantitate unitară, hidratată în vederea împrăștierei adezive, poate fi tratată o suprafață agricolă de aproximativ 25 mp.

T. PAULIAN

pentru hidrocentrала „porțile de fier”

La Reșița se iau în prezent importante măsuri menite să permită realizarea în termen a echipamentelor hidrotehnice și energetice necesare Hidrocentralei de la Porțile de Fier. Aici vor fi produse mari cantități de utilaje (printre care turbine hidraulice și generatoare, echipament electric și hidromecanic pentru centrală, baraj, ecluze etc.). Pentru fabricarea lor, uzina constructoare de mașini din cadrul combinatului metalurgic de pe malul Cernei va coordona activitatea mai multor întreprinderi colaboratoare, printre care uzinele „Electroputere” din Craiova; de asemenea colaborează și Grupul de uzine pentru automatizare și echipamente industriale

de automatizare (GUAIEA) București. Se vor produce utilaje de înaltă tehnicitate, sintetizînd cele mai noi cuceriri ale tehnicii contemporane din acest domeniu.

R. NICOLESCU

arheologice

la snagov, după sute de ani

La sfîrșitul anului 1965 s-au întreprins o seamă de lucrări de restaurare la mănăstirile de pe insula din lacul Snagov.

Vechea biserică a mănăstirii de pe insulă (ridicată pe vremea lui Mircea cel Bătrîn și recondițată, în forma actuală, în secolul al XVI-lea de către Neagoe Basarab) constituie, prin arhitectura ei și prin fresca care acoperă o parte din porțile interioare, un ansamblu prețios de arhitectură și artă veche românească.

Aici, în vechile chilii ale mănăstirii (ele nu, mai există azi) a fost înființată în secolul al XVII-lea una din primele tiparnițe la care și-a dus activitatea de tipograf egumenul Antim Ivireanul.

Actualele lucrări de la Snagov, efectuate sub egida Direcției monumentelor istorice, au ca scop — printre altele — consolidarea picturii murale (portrete de domnitori, ctitori ai bisericilor, printre care și Neagoe Basarab), realizate în 1563 în timpul domniei lui Petru cel Tânăr, fiul lui Mircea Ciobanu, refacerea acoperîmîntului, a fațadei, a consolelor etc.

F. B.

„Hai să dăm mână cu mână”

UNIREA în mărturiile contemporanilor

Cu un an înaintea actului Unirii, printre alte mijloace propagandistice folosite de unioniști s-a tipărit și acest „Calendarul” cu motive decorative, în stilul epocii.

Moment deosebit de însemnat al istoriei României, Unirea Principatelor, năzuință străveche a poporului nostru, a avut un profund ecou în rindurile contemporanilor. Rareori pînă atunci s-a remarcat o participare atît de amplă a întregului popor la un eveniment istoric. Sub steagul Unirii s-au ridicat la luptă cele mai largi pături ale populației, mișcarea unionistă avînd ecou pînă în cele mai îndepărtate cătune. Puține au fost familiile, casele în care lupta pentru Unire să nu fi avut răsunset sau care să nu fi contribuit la izbîndirea ideii unității Moldovei cu Țara Românească. Însemnări memorialistice au păstrat imaginea concretă a evenimentelor, filmul evocator al desfășurării lor și mai ales au reconstituit atmosfera în care ele au avut loc, însuflețirea și avîntul patriotic al întregului popor, care a izbîndit în prima etapă a procesului de făurire a statului național, proces care avea să fie încununat prin realizarea, șase decenii mai tîrziu, în cursul anului 1918, a Unirii desăvîrșite.

N

arațiunile de ordin memorialistic cu privire la Unire provin de la oameni diferiți, dar în general de la oameni tineri, în epocă. Majoritatea acestor însemnări constituie izvoare istorice prețioase și totodată documente literare de reală valoare. Cunoașterea lor contribuie la lărgirea orizontului cititorilor privind importanțul moment istoric al formării statului național.

Radu Rosetti, priceput și harnic istoric, a alcătuit, în afara scrierilor sale întemeiate pe cercetarea științifică, trei volume de amintiri scrise cu o deosebită savoare, adevărate

(Continuare în pag. 6)

Alexandru Ioan Cuza.

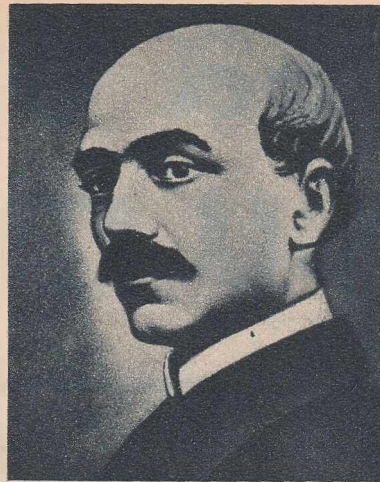
fresce ale societății moldovenești din secolul al XIX-lea. Unul dintre aceste volume — *Amintiri din copilărie* — cuprinde zeci de pagini consacrate luptei pentru Unire, descrierii celor mai de seamă momente ale acesteia, prezentării — cu detalii pline de pitoresc — a personajelor din epocă — pozitive și negative — și mai ales evocării însuflețirii patriotice a vremii. Radu Rosetti înfățișează Unirea Moldovei și a Țării Românești drept „dorința fierbinte a națiunii întregi” și drept „temelia fără de care nu s-ar fi putut ajunge la întregirea neamului”. El evocă momente dramatice ale luptei pentru Unire, urmărind îndeosebi evenimentele ce au avut loc în Moldova și ținând să sublinieze aportul deosebit al acesteia la cauza unității poporului român. „În veci mândră are să fie Moldova — exclamă el — de lupta ce a dus-o pentru Unirea Țărilor Surori”.

Un alt memorialist, scriitorul Nicu Gane, evocă, de asemenea, ca și Radu Rosetti, momente însemnate ale luptei din Moldova pentru Unire și, deși scrise după o jumătate de veac de la desfășurarea lor, amintirile lui Gane sînt întocmite cu o profundă emoție de alcătuitorul lor. „Prin urmare — scrie el justificîndu-și participarea emotivă — cuvintele mele, oricît de vii, nu vor fi niciodată la înălțimea faptelor săvîrșite”. Cu ta-

lent, Gane evocă episodul încununării lui Alexandru Ioan Cuza în noaptea de 3 ianuarie 1859 asupra hotărîrii luate de deputații reprezentînd Partida națională de a-l alege domn: „El dormea liniștit în apartamentul său din casele răposatului meu soțru Pavel Stoianovici, cînd i se aduse marea veste. Pe soția lui, Doamna Elena Cuza, o năpădiră lacrimile, iar el rămase uimit, pîrîndu-i-se că face un vis. Într-adevăr, era un vis și cel mai frumos ce poate un om să-l facă în viața lui; să se culce simplu cetățean și să se deștepte domn. Dar împreună cu el întreg poporul făcea un vis, pentru că întîiași dată, după sute de ani, el reintra în drepturile sale de a-și alege domn, din libera sa voință”.

Ziua alegerii lui Cuza ca domn al Moldovei este descrisă cu profundă emoție de Nicu Gane: „Strigătul de entuziasm care izbucni în acele momente din piepturile tuturor nu se poate descrie. Aplauzele, aclamările, uralele Să trăiască Alecu Cuza!, Să trăiască Camera! zguduiau zidurile palatului... Afară vîzduhul ciocotea de sunetul clopotelor tuturor bisericilor din oraș și de bubuitul a 101 lovituri de tun”.

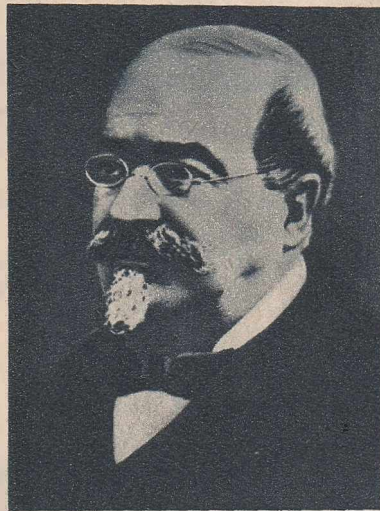
Bătrîmul scriitor își încheie notațiile sale privind Unirea — după ce se oprește și asupra alegerii lui Cuza ca domn al Țării Românești — relevînd deosebita însemnătate a

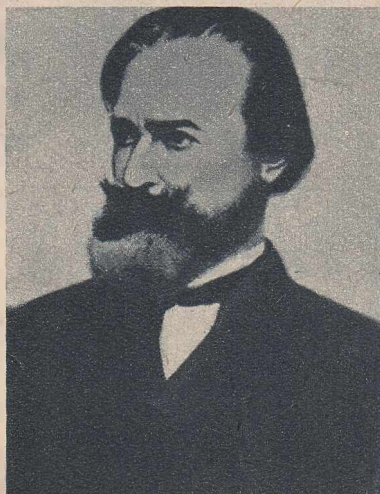
Vasile Alecsandri.

Cezar Bollic (portret de Theodor Aman).

Mihail Kogălniceanu.

Costache Negri.

zilelor de luptă pentru Unire: „Iar acei care au deschis ochii mai încoace și trăiesc astăzi în casa zidită gata — scrie el — la adăpost de vremi rele și vijălii, aceia nu vor înțelege poate mărimea muncii generațiunii de la 1848 și 1859; își vor închipui poate că România a trebuit să fie de cînd lumea așa precum au găsit-o ei. Ei bine! Acelora voui zice: Închinați-vă cu dragoste și venerațiune memoriei oamenilor din bătrîna generațiune, încălziți-vă inimile la amintirea faptelor și virtuților...”

Un alt memorialist moldovean — inedit pînă de curînd — este Lupu Costache. Notațiile sale evocă lupta unionistă în Birlad, unde tatăl său era unul dintre conducătorii luptei pentru Unire. „De multe ori — scrie Costache — am văzut adunîndu-se la noi pe Costache Negri, Manolache Costachi, Alecu Cuza, Mihail Kogălniceanu, Anastasie Panu, Mihail Jora, Rolla, Petruche Mavrogheni... și alții, la care se mai adăugau și o parte din acei ce alcătuiau comitetul unionist al județului și al orașului Birlad”. Lupu Costache evocă întrunirile secrete, notînd că „toți au înfruntat pericolul fără a șovăi”; de asemenea evocă modalitatea prin care unioniștii și-au asigurat posibilitățile de a corespunde, manifestația care a avut loc în grădina publică, unde s-a cîntat Hora Unirii și au avut loc entuziaste demonstrații în favoarea Unirii, difuzarea circularilor și a documentelor mișcării unioniste. Tot Lupu Costache descrie bucuria stîrnită de vestea îndoitei alegeri. „Casa și curtea noastră s-au umplut ca prin farmec. Bucuria era așa de mare, că mari și mici, bătrîni și tineri, negustori, țărani se îmbrățișau și se felicitau; oameni certai de ani de zile între ei s-au împăcat; procese dintre părți s-au stins prin împăcare. Toată lumea era fericită. A fost un entuziasm adevărat simțit, nu prefăcut. Mare să fie lauda unioniștilor. Mulțumită muncii lor inteligente și neobosite... toată suflarea moldovenească a împărțit simțămîntul măreției actului ce se săvîrșise în ziua de 24 ianuarie 1859 la București”.

Dintre memorialiștii munteni au scris pagini evocatoare ale zilelor hotărîtoare în lupta pentru Unire din ianuarie 1859 publiciștii N. T. Orășanu și I. G. Valentinianu, ei înșiși „tribuni” ai maselor populare în timpul îndrîjitei lupte desfășurate la București. Amîndoi au descris cu amănunte entuziasmul popular, abnegația maselor, dîrzenia și tăria lor. Pentru Orășanu poporul era „o mare vie ale cărei valuri abia se puteau mișca și care amenințau să năvălească pe uși și pe ferestre în Cameră ca să-și susție drepturile și principiul său”. Descrierile celor doi memorialiști evidențiază cu prisosință contribuția hotărîtoare

NĂȚIONALUL

JURNAL POLITIC-COMERCIAL-LITERAR.

ABONAMENTUL
Se face la București și în cele
industrializate. Lăsați
Noi nu trimitem în afară
de țară. În țară numai
se face abonamentul.
A se vedea pentru condi-
ții. Adresă: Administrația Jor-
nalului.

ISTĂ POLITICĂ
BUCUREȘTI, 8 Octombrie
Către onorabilii membri ai
Comisiunii de constituire a
legii, care s-au întrunit în
sala de ședințe a Curții de
Cassă, în ziua de ieri, 7
curent. După ce s-a citit
raportul prezidentului, care
conține o sinteză a lucrărilor
de până acum, s-a trecut
la discuția proiectului de
legge. În primul rând s-a
debatut asupra principiului
de bază, anume al suveranității
naționale și al independenței
legislative. S-a afirmat că
legislația trebuie să aparțină
exclusiv poporului și să
nu fie supusă influenței
altor puteri. S-a insistat
pe necesitatea unei
constituente care să elaboreze
o constituție nouă, în
conformitate cu principiile
democratice și naționale.
S-au discutat apoi unele
detalii ale proiectului, cum
ar fi organizarea Curții de
Cassă și a Consiliului de
Stat. S-a subliniat că
reforma trebuie să fie
completă și să nu lăseze
nicio urmă a vechii
organizări. În sfârșit, s-a
decis să se continue
discuțiile în ziua de mâine.

L'Étoile du Danube.

Le journal paraît une fois par semaine.
Pour les abonnements, s'adresser à Bruxelles, chez l'éditeur, rue de Schaerbeek, 12.
Tous les Principaux, les annonces dans L'Étoile du Danube.

PRINCEPES, MERCREDI 5 MARS 1858.

AFFAIRES DES PRINCIPALTES
Valachie
de notre correspondance particulière.)
Bucarest, le 4 Mars.
Monsieur le Ministre,
J'ai l'honneur de vous adresser ci-joint
un résumé en français de l'Étoile
du Danube, ses séances, qu'à l'effet des
parties de ses sous-commissions,
à l'usage de votre rapport col-
lectif.
N'ayant pas raison de vous dire
généraliser les travaux de cette
Assemblée de deux ans et s'élevant les
travaux qu'on peut prévoir pour l'année
prochaine, je ne puis que vous
remercier de l'intérêt que vous
prenez à l'œuvre. Les rapports et
résultats respectifs, ainsi que
l'ensemble de ces documents, ont
été publiés dans le journal, sans
autre que le droit d'un compte
rendu de l'Assemblée nationale
sous les yeux.
Quelques impressions ont été
faites, et je regrette de ne pas
avoir pu vous en offrir plus tôt.
Ces impressions ont été
faites, et je regrette de ne pas
avoir pu vous en offrir plus tôt.
Ces impressions ont été
faites, et je regrette de ne pas
avoir pu vous en offrir plus tôt.

Facsimile după două publicații care au avut un rol important în lămurirea ideilor Unirii: „Naționalul” și „L'Étoile du Danube” (traducerea în limba franceză — pentru a face cunoscute în străinătate ideile Unirii — a ziarului „Steaua Dunării”, cea mai combativă publicație militând pentru Unire).

a maselor la înfăptuirea ac-
tului istoric de la 24 ianuarie
1859. Totodată, atât Valenti-
neanu cât mai ales Orășanu
aduc prețioase informații priv-
ind desfășurarea diferitelor
acțiuni în timpul evenimentelor
din 22-24 ianuarie 1859.
Ei subliniază faptul că masele
populare au acționat ferm,
după un întreg plan de ac-
țiune al Partidei națio-
nale, care a îndrumat miile de
orașeni și țărani prin inter-
mediul „tribunilor” radicali,
fineri entuziaști, slujitori cre-
dincioși ai ideii de Unire și
progres, luptători hotărâți pen-

tru cauza unității naționale.
Amintirile celor doi memoria-
liști munteni conțin, de ase-
menea, detalii importante re-
feritoare la evoluția discuțiilor
de natură politică și mai
ales documentează în mod
concret planul de ansamblu al
Partidei naționale din Țara
Românească. O notație a lui
Valentineanu este revelatoa-
re pentru a sublinia caracte-
rul revoluționar al zilei de
24 ianuarie. Hotărârea care se
luase de comitetul unionist —
scrie el — „era ca, îndată ce
conservatorii sau albi din Ca-
meră ar persista în alegerea

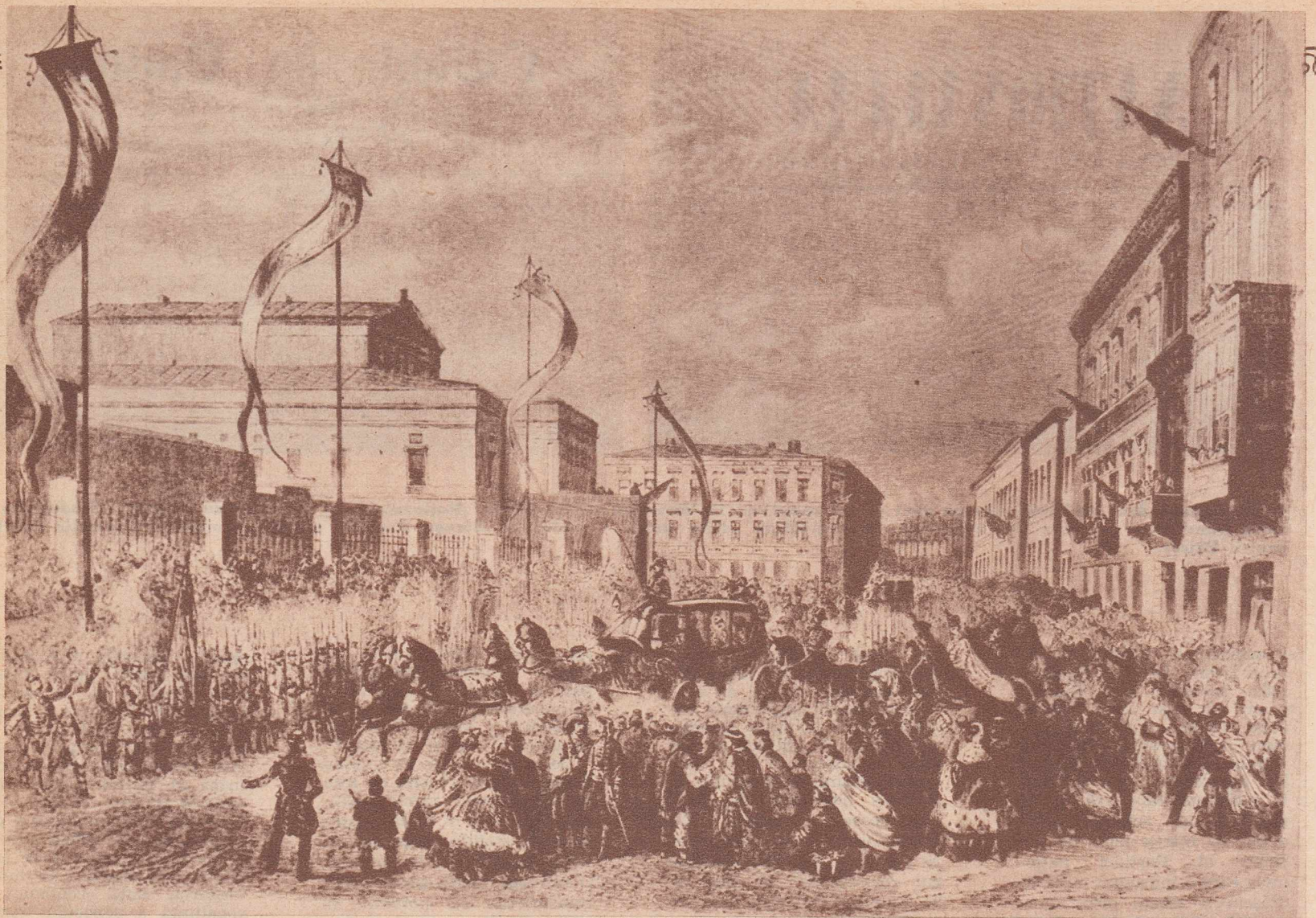
lui Bibescu Vodă, poporul din
dealul și curtea Mitropoliei,
unit cu poporul de la Filaret,
să năvălească în Cameră și să
o silească a proclama de ales
pe alesul Camerei Moldovei”.
Documente pline de interes,
deseori pagini reușite de lite-
ratură, scrierile memorialisti-
ce referitoare la lupta pentru
făurirea statului național ro-
mân merită toată atenția.
O întreagă epocă istorică este
reinsuflețită în notațiile în
care unii dintre martorii ho-
tărâtoarelor evenimente ale
zilelor Unirii au descris fapte,
dar și stări de spirit. În an-

samblu, scrierile memorialisti-
ce ale epocii Unirii repre-
zintă pitoresc și, în același
timp, trăire din plin a eveni-
mentelor și o caldă putere de
evocare. Mai presus de toate
însă, aceste mărturii vii con-
firmă că Unirea a fost o ne-
cesitate istorică, că ea a fost
o cerință fundamentală a po-
porului, pe care acesta a dus-o
la victorie. Comunitatea isto-
ricește constituită, de limbă,
teritoriului, viață economică și
conștiință a poporului român
a fost temelia pe care s-a
înfăptuit Unirea.

Dan BERINDEI

O litografie din 1859 dedicată istoricului act. În cele patru colțuri ale lucrării plastice cu motive alegorice tematice se disting portretele lui Dragoș Vodă, Radu Negru, Ștefan cel Mare și Mihai Viteazul.

Entuziasmul cu care populația Capitalei a primit pe primul domnitor al Principatelor Unite este oglindit și în această gravură a vremii înfățișând cortegiul domnesc pe Podul Mogoșoaii, în dreptul Teatrului Național.

N. Gane

Din timpurile „Unirii” (fragmente)

„...Eram un băietan abia ieșit din școli și cu musteața nu tocmai bine răsărită, când fui numit membru la Tribunalul din Suceava, în timpul scurtei căimăcămii a lui Theodor Balș. Se știe că după moartea lui Balș Poarta a numit caimacam în Moldova pe principele Neculai Conachi Vogoride.

În Folticeni, orașul meu natal, era pe vremea aceea o generațiune întreagă de tineri excepțional de numeroasă, compusă cîte din doi și trei frați și anume: frații Morțun, Forăscu, Botez, Sungurof, Razu, Pleșescu, Stamate, Văsescu, Ghițescu, Gane, Măcărescu, Romano etc., toți în număr de aproape 40, uniți prin strînse legături din copilărie și care îmbrătoșasem cu entuziasm ideea mare și mîntuitoare a Unirii...

Centrele noastre de întrunire și consfătuire erau în Iași, la răposatul Mihalache Cantacuzino Pașcanu, în casele căruia s-a scris actul solemn al Unirii, iar în ju-

dețul Suceava la mănăstirea Slatina, unde era egumen răposatul Calinic Miclescu, ales în urmă Mitropolit Primat al României. În fruntea comitetelor de acțiune din toată Moldova erau: Mihail Kogălniceanu, Anastasie Panu, Dimitrie Ralet, Dimitrie A. Sturdza, Vasile Alecsandri, Vasile Mălinescu, Costache Negri, Alecu Cuza, Lascăr Catargi, Petru Mavroghene, Costache Hurmuzache, Manolache Costache Epureanu etc., oameni vrednici, de mîna întîi, care au ajuns mai curînd sau mai tîrziu la cele mai înalte trepte ale țării și dintre care o mare parte plătise deja cu exilul generoasele lor aspirațiuni...

Eram în miezul iernii, cu cîteva zile înainte de Sf. Neculai. Mare chef între tinerii noștri de la Folticeni. Cei mai mulți primiserăm prin poștă pe neașteptate decrete de boierii de la caimacamul Vogoride. Eram căftăniți fiecare, după aprecierile binevoitoare ale Luminăției sale, cu rangurile de căminar, comis, spătar, ban, agă etc.

...În dispozițiunea de spirit în care eram noi atunci, e lesne de înțeles ce haz am făcut de această mărinimie intenționată a caimacamului. Toți eram de părere la început să-i întoarcem imediat decretele, dar am amînat lucrul de Sf. Neculai, pentru cînd ne-am hotărît să-i exprimăm mulțămirile noastre într-un mod mai drastic.

Într-adevăr, părintele meu, deși bătrîn dar om vesel și primitor, mă însărcină să invit la masă de Sf. Neculai pe toți prietenii mei din oraș. Îmi aduc aminte că atunci, în ocaziunea aceluia banchet, am scris eu insumi invitațiunile cu litere

și noi de la banchet, numai buni pentru asemenea demonstrațiuni, și ne îndreptărăm spre primărie, unde pe un cogeamite transparent luminat se vedea zugrăvită o caricatură omenească sub care era scris cu litere roșii: «Trăiască excelența sa caimacamul Neculai Vogoride!»

— Ura!... strigarăm noi din răspuțeri, și deodată zece, douăzeci, treizeci de pietre fură aruncate asupra transparentului și-l rupse de sus pînă jos.

— Jos capra rîioasă!

Și o nouă ploaie de pietre distruse transparentul cu desăvîrșire, de nu mai rămase nici un petic din el. Iar publicul făcu imediat cauză comună cu noi și prinse să strige:

— Muzica!... Hora Unirii!...

Atunci tarafurile de lăutari care în atîtea rînduri și-au văzut scripcele și cobzele lor umplute cu sorocoveții și irmilicii noștri intonară, în aplauzele frenetice ale publicului întreg, Hora Unirii, vestita horă a lui Alecsandri, care era cîntecul înălțător, hrana noastră sufletească de toate zilele.

Atunci toată lumea care se afla în fața dărămăturilor transparentului se prinse de mîna într-o horă strașnică, uriașă, cum nu se mai văzuse în orașul nostru, în care oameni de toate vîrstele, de toate treptele sociale jucau cu o furie nebună și în același timp cîntau în cor:

«Hai să dăm mîna cu mîna
Cei cu inima română;
Să-nvîrtim hora frăției
Pe pămîntul României.

versuri populare din moldova în perioada unirii

Frunzuleană iasomie

Hai Mărie-n deal

Să culegem floricele

Să le facem mănunchele

Să mergem la Ieși cu ele;

La Ieși la Curtea domnească

Să le zvîrlim pe fereastră

Domnul Cuza să trăiască

Peste noi să ne domnească.

Frunză verde pom rotit

De cînd Cuza s-a domnit

Pîinile s-au mai dospit

Ocele s-au mai mărit

Cuza Vodă să trăiască

Ocele să le mărească

Pe clăcași să-i dezrobească.

Este binecunoscut tabloul lui Theodor Aman cu titlul „Hora Unirii la Craiova”. Mai puțin cunoscută este schița tot pentru o „Horă a Unirii”, înfățișată mai sus.

chirilice încălecate unele peste altele, după moda veche, puînd în fruntea fiecărei scrisori următoarea adresă:

Onorat d-sale boierului... Mare Agă sau Mare Ban sau Mare Spătar, după rangul fiecăruia; singura dată cînd am uzat de titlurile cu care Vogoride sperase să ne cumpere.

...Afară luminăție, focuri bengale, muzici, transparente cu portretul lui Vogoride și norod de nu puteai răzbate cu sufletul. În dricul*) entuziasmului de comandă ce se manifesta pe strade, ieșirăm

*) Dric = toi, mijloc.

Unde-i unul nu-i putere

La nevoi și la durere,

Unde-s doi puterea crește

Și dușmanul nu sporește».

O! cine ar putea să descrie entuziasmul fără seamăn ce mișca acea sumedenie de oameni cari își vînturau căciuliile în aer, frămîntau pămîntul cu călcăile și cîntau de răsuna văzduhul.

Erau valurile poporului care, întocmai ca un șuvoi ce a rupt stăvilele, nu mai întîmpină piedici.

În fața acestei privescîți impunătoare oamenii poliției rămaseră incremențiți. Unde ar fi îndrăzniți ei să ne atace sau măcar să ne zică un cuvînt, căci praf și pulbere s-ar fi ales de dîșii.

Astfel, nesupărați de nimeni, după o oră de joc nebun puturăm să ne ducem cu toții pe la casele noastre, bucuroși de izbînda făcută și fiind siguri că caimacamul Vogoride va fi fericit cînd va auzi în ce mod i-am adresat mulțămirile noastre de ziua-i onomastică pentru boierii cu care ne căftănisem.

ploaia nu cade numai din nori...

Inițiativă, spirit gospodăresc, prevedere pentru ce se va realiza în viitor, iată numai câteva din caracteristicile care se desprind din dezbaterile, în adunările generale ale cooperativelor agricole de producție, a documentelor Plenarei din noiembrie a C.C. al P.C.R. și a celor trei proiecte de statut: al cooperativei agricole, al uniunilor intercooperatiste și al casei de pensii. Numeroasele propuneri și inițiative făcute de cooperatori se reflectă în planurile de producție pe 1966, care se aprobă cu prilejul acestor dezbateri.

Extinderea irigațiilor este una dintre acțiunile mari care se vor desfășura în 1966. Și în acest domeniu au început să se manifeste numeroase inițiative. Ele derivă din sarcinile trasate în documentele celui de-al IX-lea Congres al partidului, în care se subliniază: „Importante investiții din fondurile statului se vor aloca pentru lucrări de îmbunătățiri funciare și, în primul rând, pentru irigații. Pentru a pune în valoare întregul potențial de producție al solurilor din Bărăgan și din alte zone cu regim scăzut de precipitații se va iriga, din fondurile statului, pe baza unor soluții tehnice moderne, o suprafață de 400 000 hectare. Este în interesul fiecărei cooperative agricole ca, prin mijloace proprii, utilizând sursele de apă locale, să extindă cât mai mult suprafețele de teren irigat”.

setea ogoarelor

De ce este necesar să se facă irigarea culturilor? Care sînt urmările aplicării acestei măsuri? Ră-

punsul este ușor de dat: apa este tot atât de importantă pentru plantele agricole ca și ceilalți factori de vegetație care determină obținerea unor recolte mari la hectar. Când apa se găsește în cantități suficiente, ajută să fie folosite din plin substanțele hrănitoare din pământ. În anii cu ploi normale și repartizate uniform, mai ales în lunile de vară, plantele cresc și se dezvoltă bine. Din contră, pe timp de secetă vegetația este stîmjenită, recolta scade. Și trebuie ținut seama de un lucru: regiunile sudice din țara noastră sînt de foarte multe ori lovite de secetă. Dar chiar și în mulți dintre anii cu precipitații suficiente ploile nu sînt repartizate uniform. Condițiile climatice din 1965 au fost edificatoare în această privință. După ploile mari din prima jumătate a anului trecut, în unele regiuni s-a instalat un regim secetos. Au fost locuri unde din luna mai și pînă toamna nu a plouat de loc.

Prin irigarea culturilor nu numai că se înlătură efectele negative ale secetei, ci se obțin recolte mari, cum

nu se pot realiza în culturi obișnuite nici chiar în anii cu ploi normale.

Se știe că nu este cu puțință cultura orezului fără apă și nici obținerea unor recolte mari și de calitate la legume fără ajutorul irigațiilor. Cîteva rezultate obținute în urma irigării culturilor sînt deosebit de edificatoare. Iată ce ne-a declarat, în această direcție, V. NEGOMIREANU, șeful laboratorului de culturi irigate din Institutul de cercetări pentru cereale și plante tehnice Fundulea:

„În experiențele întreprinse s-a constatat că udările făcute corect și aplicarea celorlalte metode agrotehnice au făcut să se obțină mari sporuri de recoltă. La Fundulea, față de terenurile neirigate, sporul de recoltă la porumbul irigat a fost de 5 250 kg la ha, iar la Centrul experimental de la Jegălia această diferență a fost de 7 250 kg. În afară de porumb, noi am urmărit efectele irigării la cultura sfeclii de zahăr. Rezultatele obținute au fost excelente. S-au realizat producții cuprinse între 43 300 kg și 70 600 kg rădăcini la hectar. Cele mai mari sporuri au fost obținute acolo unde s-au aplicat șapte udări și s-au dat cantități mai mari de îngrășăminte chimice”.

3000 km conducte numai în regiunea bucurești

Experiențele au fost confirmate de producțiile mari pe care le obțin numeroase gospodării de stat și cooperative agricole din toate regiunile țării. Avantajele sînt evidente. Tocmai de aceea problema extinderii irigațiilor este privită cu multă seriozitate și răspundere. Ce se face pentru înfăptuirea sarcinilor stabilite de cel de-al IX-lea Congres în această direcție? Ne răspunde tov. N. MANTZ, director general în Comitetul de Stat al Apelor.

„În cursul lunii noiembrie 1965 Comitetul de Stat al Apelor împreună cu Consiliul Superior al Agriculturii au desfășurat o largă acțiune pentru identificarea terenurilor care se pot iriga. Este vorba de extinderea irigațiilor în sisteme mari pe o suprafață de 400 000 ha, așa cum stabilesc documentele celui de-al IX-lea Congres al partidului, și, în al doilea rând, cunoașterea acelor suprafețe care se pot amenaja și iriga prin mijloacele proprii ale cooperativelor agricole. În ce privește sistemele mari, pe lângă identificarea suprafețelor s-a făcut și eșalonarea lucrărilor pe ani. O parte din aceste amenajări se

execută cu conducte îngropate în pământ. Numai pentru regiunea București sînt necesare circa 3 000 km conducte. Dar pentru a realiza lucrări economice este necesar să se folosească toate mijloacele de conducere a apei, cum sînt canalele deschise, mai ales acolo unde pierderea apei prin infiltrare este mică. În ce privește terenurile care urmează să fie irigate prin mijloace locale, au fost identificate 231 000 ha, suprafață care în viitor va putea fi mult extinsă. Pentru a se obține rezultatele scontate este necesar să se treacă cu toate forțele la executarea amenajărilor, astfel ca în bazinele de acumulare să se poată strînge apa din ploi și topirea zăpezilor care să fie folosită la udarea culturilor în acest an”.

Intrucît este vorba de lucrări de mari proporții, s-au luat măsuri pentru asigurarea proiectelor necesare, astfel ca amenajările să înceapă fără întârziere. În legătură cu această problemă ne-am adresat tov. I. TEODORESCU, directorul Institutului pentru planuri de amenajări și construcții hidrotehnice. Iată răspunsul primit:

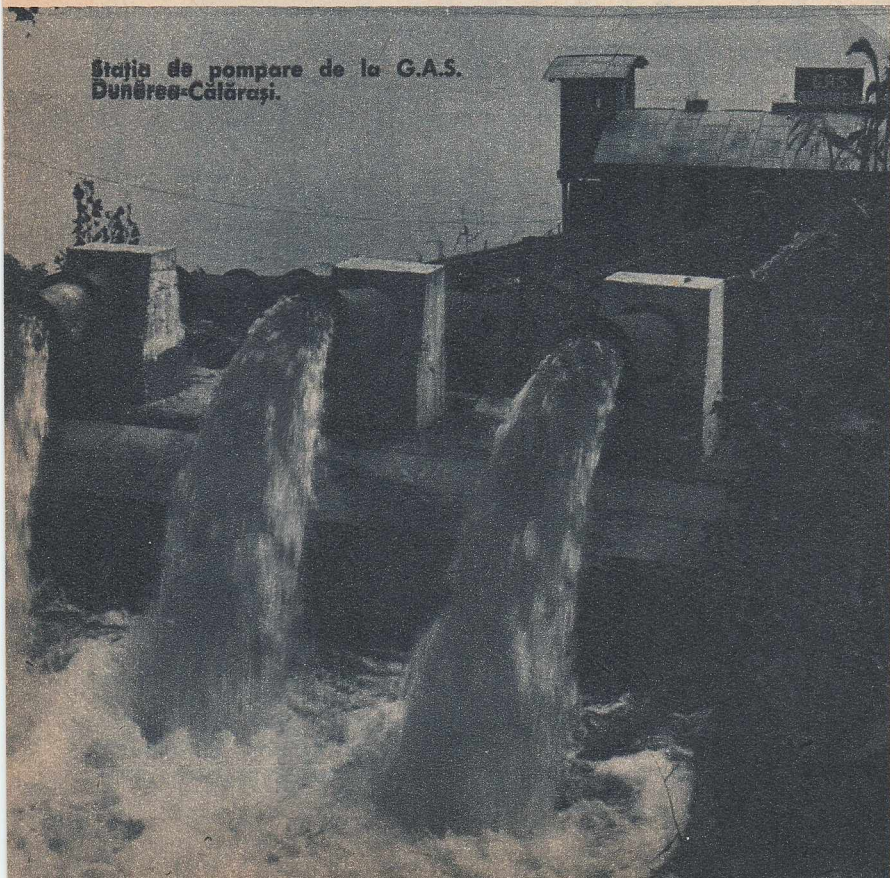
„Noi executăm proiectele pentru sistemele de irigații care urmează să se facă în acest an și în anii următori. Din cele peste 400 000 ha prevăzute a se realiza pînă în 1970, 300 000 ha vor fi amenajate pe principii noi. Aducțiunea și distribuția apei se va face prin conducte îngropate și aripi de udare mobile. Se amenajează stații de pompare de mare capacitate, castele pentru echilibru, iar udarea se va face prin aspersiune. Așa sînt de exemplu sistemele de irigații de la gospodăria de stat „30 Decembrie” de lângă Capitală și Lița-Olt, raionul Tr. Măgurele.

Restul suprafeței se amenajează după sistemele clasice, aducțiunea apei făcîndu-se prin jgheaburi și canale, iar distribuția ei prin brazde și aspersiune. Institutul nostru mai proiectează amenajări pentru irigații la Borcea de Jos și de Sus, Jegălia, Viziru, Calafat, Stoenesti-Vișina și unele remedieri la sistemele mai vechi ale gospodăriilor de stat Bordușani, Fundulea, Dorolți, Corabia, Deveselu și altele”.

avantajele irigației prin conducte

În legătură cu sistemul de irigații din unitatea Lița-Olt-Flămînda-Seaca, raionul Tr. Măgurele, prima lucrare de proporții mai mari cu conducte îngropate care se realizează în țara noastră, am cerut relații de la tov. NICOLAE VOINEA, di-

Stația de pompare de la G.A.S. Dunărea-Călărăși.

rectorul Intreprinderii pentru lucrări de irigații.

„Aici se va amenaja pentru irigații o suprafață de 5 238 ha, din care 2 030 ha vor fi irigate în semestrul doi al anului 1966. Amenajările se fac cu conducte îngropate, prin care apa va circula sub presiune. Conductele principale vor fi din tuburi de beton precomprimat, iar cele secundare și terțiare din azbociment și oțel. Prin acest sistem se elimină risipa de teren determinată de canalele deschise, apa nu se pierde de loc, ea putând fi condusă cu ușurință la locul de udare. Aici se va cultiva în special lucernă irigată, care va asigura materia primă pentru Fabrica de uscat și granulat lucernă de la G.A.S. Lița. În viitor, asemenea sisteme vor fi extinse“.

Amenajarea pînă în 1970 a unei suprafețe de 400 000 ha necesită ca lucrările să fie atacate pe un front larg, începînd din primul an al cincinalului. Este necesar ca forurile în drept — Comitetul de Stat al Apelor și Consiliul Superior al Agriculturii — să ia măsurile corespunzătoare pentru elaborarea documentațiilor și organizarea lucrărilor de irigații pentru anii care vin, cînd sarcinile vor trebui sporite în mod simțitor.

sursele de apă locale, folosite din plin

Pe lîngă amenajările mari care se execută prin fonduri alocate de stat, în cele mai multe cooperative agricole există surse de apă care pot fi valorificate în vederea extinderii irigațiilor. Multe asemenea surse de apă au fost identificate. Acum, cu prilejul dezbaterii proiectelor de statut și a planului pe 1966, se hotărăște trecerea la executarea lucrărilor ce vor duce la folosirea lor în sistemul local de irigații.

Terenul celor mai multe raioane este brăzdat de riuri și piraie. Unele dintre ele au debit mai mare, altele, după ce primăvara curg vijelios ajungînd să inunde suprafețe întinse, în mijlocul verii seacă aproape complet. În multe locuri asemenea surse de apă sînt tot mai mult puse în valoare pentru extinderea irigațiilor. O bună experiență în această privință există în raionul Videle, regiunea București. Inițiativa au avut-o membrii Cooperativei agricole din comuna Scurtu, care au construit un baraj de pămînt pe Valea Căniței, formîndu-se un lac de acumulare de un milion de metri cubi de apă. Numeroase cooperative agricole, ca cele din comunele Tătarăști de Jos, Ciuperceni și altele, au amenajat asemenea baraje. Ce se face în raion pentru răspîndirea acestei experiențe? Ne răspunde tov. CAROL GAGY, președintele Consiliului agricol raional Videle:

„Cooperativele agricole din raion au construit deja 7 baraje și alte 18 se află în lucru. Cu apa care se va strînge în aceste iazuri vor putea fi irigate circa 2 400 hectare. În ce privește rentabilitatea, s-a calculat că sporurile de producție care vor fi obținute la culturile irigate, plus veniturile realizate din valorificarea peștelui și a păsărilor (palmipede), vor acoperi, chiar din primul an, cheltuielile făcute cu amenajările și procurarea utilajelor de irigat, rămînd totodată și un beneficiu de 660 000 lei.

Livadă de piersici, irigată, la G.A.S. Medgidia.

Principalele eforturi sînt îndreptate spre terminarea lucrărilor, astfel ca în primăvară să se poată strînge apa în lacurile respective. În ultima perioadă s-a lucrat de zor la toate cele 18 baraje. Consider că în raionul Videle se va ajunge ca în 1970 fiecare cooperativă să irige în medie 100 ha teren“.

despre alte cîteva rezerve de „ploi“ artificiale

O rezervă importantă pentru extinderea irigațiilor o constituie folosirea apei subterane. În multe locuri pinza de apă se găsește la o adîncime mică; este de ajuns să se sape un puț și apa să fie pompată cu ușurință. Folosind asemenea surse de apă, numeroase cooperative agricole irigă suprafețe însemnate cu legume și diferite culturi prăsitoare. În această privință au o bună experiență cooperativele agricole Sîntana-Crișana, Tomnatic-Banat, Vărăști-București și altele. În legătură cu folosirea apei din pinza freatică tov. PETRU FENEȘI, președintele Cooperativei agricole din Tomnatic, ne-a declarat:

„Intrucît apa se află la o adîncime mică, noi o pompăm cu așa-numitele pompe tip Tomnatic, făcute de mecanicii din cooperativa noastră. Apa este condusă apoi pe canale pînă la rădăcinile plantelor. Cooperativa a investit circa 1 milion lei în instalațiile de irigat. Sporurile de recoltă și veniturile pe care le-am realizat sînt mari. În 1965 am obținut circa 13 milioane lei venituri bănești, din care jumătate provin de la grădina de legume, care este irigată“.

În ultimul timp pentru extinderea irigațiilor se folosesc și alte surse de apă, mai puțin cunoscute. Este vorba de apa reziduală, în special cea care rezultă de la canalizarea orașelor. Despre acest sistem de irigare ne vorbește tov. NICOLAE BARBU, inginer agronom la Cooperativa agricolă Tuzla, regiunea Dobrogea:

„De la sistemul de canalizare a stațiunii balneare Eforie rezultă cantități mari de apă. Ele sînt conduse în niște decantoare, unde se așază impuritățile, iar apoi apa, după ce este tratată, este pompată într-un

bazin situat pe un deal. De acolo apa curge liber pe canale. Rezultatele obținute sînt foarte bune. La porumb s-a realizat, atît în 1964 cît și în 1965, un spor de recoltă de 2 000 kg boabe la hectar față de terenurile neirigate. S-au irigat de asemenea 25 ha lucernă și 15 ha sfeclă furajeră, obținindu-se pe această cale producții foarte mari“.

De la Institutul de studii și cercetări hidrotehnice am aflat că se fac numeroase studii privind tratarea apelor reziduale pentru a putea fi folosite la irigații. S-a făcut un cîmp experimental în preajma Fabricii de amidon din Sînsimion, regiunea Mureș-Autonomă Maghiară, și pe lîngă Topitoria de in și cînepo Berveni, regiunea Manamureș. Pe baza rezultatelor obținute la sistemul de la Tuzla s-a făcut o amenajare asemănătoare la G.A.S. Ovidiu; alta se execută cu apele provenind din orașul Mangalia.

Sînt numeroase surse de apă care pot fi folosite la irigat. Identificarea și utilizarea lor va fi un sprijin important pentru producția agricolă.

Ion HERȚEG

în curînd, pe ecrane

„răscoala“

din nou despre ecranizări

profil ZBIGNIEW CYBULSKI

Este un nume peste care nu se poate trece atunci cînd vorbim de acea generație de cineaști polonezi care s-au impus în anii din urmă și ale căror realizări i-au determinat pe mulți critici de specialitate să vorbească de „școala poloneză de film”. Cybulski, a cărui activitate de zece ani numără filme lucrate sub conducerea unor regizori reputați ca Vajda, Kawalerowicz, Has, a devenit unul dintre cei mai populari, dacă nu chiar cel mai popular actor din Polonia. Prețuirea unanimă de care se bucură se datorește puternicei sale personalități artistice ce-și spune cuvîntul cu fiecare rol. Inteligența ascuțită cu care-și scrutează personajele, intensitatea emoțiilor, extrem de sinceră dar în același timp precis dozată, fac ca fiecare apariție a actorului să fie așteptată cu nerăbdare.

Debutul și l-a făcut într-un film al lui Andrzej Vajda („Generația”), după ce mai înainte absolvise cursurile Școlii superioare de artă dramatică din Cracovia și organizase Teatrul studentesc „Bim-Bom”. Adevărata consacrare a dobîndit-o cu un alt film al aceluiași regizor, „Cenușă și diamant”; rolul frămîntatului și dezorientatului Maciek Chelmicki i-a prilejuit lui Zbigniew Cybulski o adevărată explozie a talentului său. Pentru mulți iubitori ai artei cinematografice personajul a devenit un adevărat termen de comparație. În toate filmele pe care Cybulski le-a turnat ulterior cineaștii căutau ceva din „Maciek”. Dar actorul a creat alți eroi, fiecare cu o individualitate proprie, în producții ca „Trenul de noapte” a lui Kawalerowicz, „La revedere, pe miine” de J. Morgenstern, „Arta de a fi iubită” a lui W. Has (tradus la noi, din nu se știe ce false pudori, „Dragoste neîmplinită”), „Pinguinul” de J. Stawinski (îl vom vedea în curînd pe ecranele noastre). În ultima vreme actorul s-a aflat pe platourile filmelor „Manuscrisul găsit la Saragossa” și „Salto”, ai căror regizori, A. Vajda și respectiv T. Konwicki, i-au încredințat roluri principale.

În răgazul dintre filmări Cybulski este actor și regizor de teatru. Printre altele, amintim că la „Teatrul Ateneului” din Varșovia eroul lui Gibson din piesa „Doi pe un balansoar”, Jerry Ryan, este interpretat de acest artist de o rară forță emoțională.

M. M.

Fără să vrei, un film ce are ca punct de pornire paginile unei cărți care s-a impus definitiv îți aduce în minte întrebarea ce constituie subiect de discuție pentru mulți cineaști: această carte este prin ea însăși un material suficient pentru un film mare? Între da-urile ce se aud pe de o parte și nu-urile pe de altă parte, se pare că ecranul își spune cuvîntul lui (ba uneori îl repetă cu forță și îndărătnicie), cerînd drept hrană de căpătîi nu literatura ce stă la loc de cinste în biblioteci, ci scenariul scris anume, adică acei atomi și molecule unice cărora o singură vrăjitoare le poate insufla viață adevărată; și această vrăjitoare nu este nici cuvîntul, nici pensula, nici nota muzicală, ci acel ceva căruia în lipsa altei denumiri i se spune simț cinematografic. Nu-și au locul aici teoretizările, dar nu putem trece cu vederea peste un fapt bine știut: cu sau fără voia lui, cititorul devenit spectatorul unei ecranizări, oricît de valoroasă ar fi aceasta, va lăsa întotdeauna să-i scape un „parcă”, un „dar”, o nemulțumire, o părere de rău.

Judecînd din punct de vedere al psihologiei omului din sala de spectacol, „această urmărire geloasă a fidelității față de carte” este justificată; ecranul îl smulge pe spectator dintr-un univers personal, plămădit pe îndelete și cu mijloacele proprii lecturii, propunîndu-i să-i înfățișeze, pentru două ore, o lume în care se mișcă personaje știute, dar o lume ce ne vorbește pe calea imaginilor cinematografice și care poartă o semnătură precisă, aceea a unui scenariu și a unui regizor. Mulțumirea artistică vine în cele din urmă acolo unde cineaștii nu s-au avîntat în munca ambițioasă dar zadarnică de transpunere filmică a literiei cărții, ci s-au aplecat cu respect asupra spiritului ei, deslușind semnificații și esențe majore care suportă conviețuirea cu ecranul, care nu te duc cu gîndul la trădare față de scriitor sau, și mai rău, la impietate. Din acest punct de vedere, realizatorii noului film românesc „Răscoala” — după romanul lui Liviu Rebreanu — nu-i vor dezamăgi pe iubitorii scriitorului (în special) și pe acei ai filmului (în general). Cartea lui Rebreanu reprezintă o construcție epică masivă ce intimidează uneori chiar și la lectură; cu atît mai mult ea cere curaj celui ce se apropie de ea cu gîndul ecranizării. Iar Petre Sălcudeanu — în calitate de scenarist — și regizorul Mircea Mureșan l-au avut; nu pentru că s-au încumetat să restrîngă firele acțiunii și să părăsească unele personaje, ci pentru că nu s-au lăsat covîrșiți de arta lui Rebreanu, care în „Răscoala” ajunsese la o extremă esențializare a vigurosului său talent. Romanul este înălțat ca un edificiu perfect, gîndit și realizat după planul unei savante ritmici interioare. El poate ademini cineaștii pe nemumărate căi, căci scriitorul — de altfel bun cunoscător al artei filmului — operează cu o infinitate de amănunte simbolice care la o simplă lectură trec prin fața noastră asemenea unor secvențe de film. Aici s-a pus, pentru scenarist și regizor, marea problemă a alegerii: la care din acestea să renunțe? Au procedat cu înțelepciune și tact artistic și n-au intenționat cîtuși de puțin să găsească un echivalent cinematografic pentru fiecare din acele amănunte simbolice de care vorbeam, căci ar fi însemnat să nu facă altceva decît să fotografieze un monument în care toate pietrele sînt bine luminate.

Ecranizarea a fost împinsă de la bun început de autorii săi pe un drum propriu: acela de a înfățișa tabloul zguduit al răscoalelor de la 1907, stăruind asupra destinelor cîtorva țărani care, desprinși din paginile cărții, au căpătînt contururi individuale

precise și convingătoare. Filmul nu se urnește ca un fluviu uriaș ce-și adună apele greu, exasperant, pentru a se revărsa năvalnic (impresie pe care ne-o lasă romanul), ci menține de la început pînă la sfîrșit o tensiune gravă: plutesc în aer, la fiecare pas, mocneli, dureri și necazuri abia reținute, oamenii schimbă priviri grele, încărcate de semnificații. Totul vorbește despre un capăt al răbdărilor, totul prevestește izbucnirea răscoalei. Este unul din meritele principale ale regizorului, acela de a fi știut să creeze cu mijloace sobre, din cîteva gesturi și întîmplări aparent banale, o atmosferă crîncenă ce nu are nevoie de mai multe explicații pentru a deveni ea însăși un argument. Sînt grăitoare în acest sens apariția în primele secvențe a lui Petre Petre, încruntarea și înverșunarea cu care mână trăsura boierească, scena din pădure cu același Petre Petre ce sfarmă în neștire un bulgăre de pămînt.

Mircea Mureșan a simțit însă că filmului îi trebuie un punct de forță care să precedă izbucnirea răscoalei, că e nevoie neapărat de un semn prevestitor al marii înclăștări ce se va dezlănțui. A recurs la o metaforă cinematografică a cărei putere de sugestie am fi apreciat-o mai mult dacă nu ne-am fi adus aminte că am mai întîlnit-o în „Ciulinii Bărăganului”: e vorba de hora țaranilor, hora morții i-aș spune, pentru că picioarele oamenilor nu mai schițează pași de dans în ritmul sufocant al ciulendrei, ci lovesc cu sete și ură pămîntul ce nu le aparține.

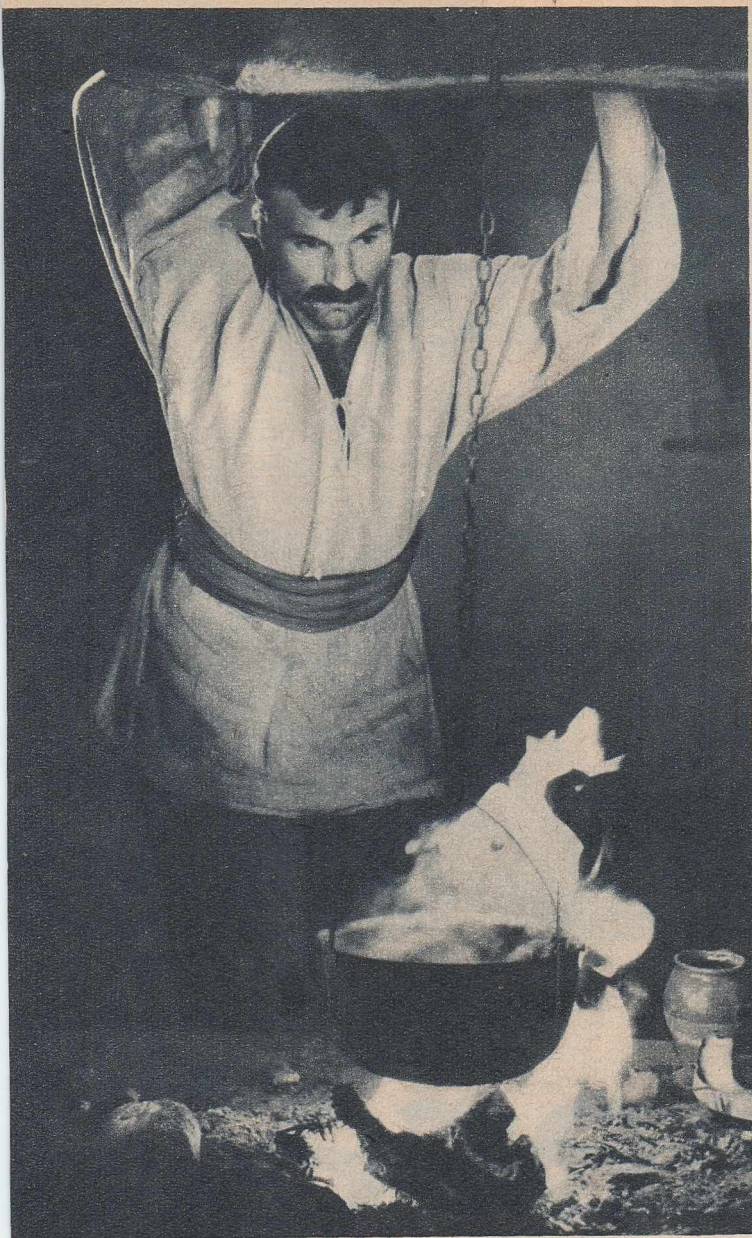
Conducînd cu abilitate firele acțiunii către izbucnirea răscoalei, regizorul s-a ferit, și pe bună dreptate, de aducerea în prim-plan a violenței (pe care ecranul o exagerează mai întotdeauna); aparatul de filmat se plimbă cu răbdare peste chipuri umane, fețe chinuite, luminate de o singură speranță: aceea a în-

cineaștii pregătesc

■ La Facultatea de medicină din Paris și la Palatul de justiție din Dijon regizorul Christian-Jaque (fanfan la Tulipe”, „Laleaua neagră”) conduce filmările unei noi producții ce-i poartă semnătura: „Cu o privire atît de blindă”, ecranizare după un roman al lui Jean Laborde. În rolurile principale: Robert Hossein și Michèle Mercier (în fotografie).

■ Filmul „Comunistul” ne este viu în memorie, deși sînt cîteva ani de cînd a trecut pe ecranele noastre (neuitatul lui interpret, actorul Evghenii Urbanski, a pierit într-un accident tragic, acum două luni). Regizorul sovietic I. Raiz-

**În persoana lui Ilarion Ciobanu
avem un autentic actor de film.**

crederii în dreptatea cauzei lor. Masa de țărani nu apare în film ca o învălmășeală de capete și mâini; oamenii, chiar când nu spun nici un cuvânt, sînt particularizați, devin figuri de mare expresivitate în amărăciunea și demnitatea lor.

Atît scenaristul cît și regizorul s-au mișcat însă mai greoi în casele lui Miron Iuga și a Nadinei; teama că o îndepărtare prea mare de linia cărții ar duce la o schimbare nedorită a psiho-

logiei moșierilor — lucru justificat — a avut drept urmare păstrarea unor episoade de prisos (discuția dintre Grigore Iuga și Raul) sau ratarea unor scene (prima înfruntare dintre Nadina și Petre Petre; e drept însă că aici vina aparține în mare parte interpretei). E curios că pînă și în alegerea unor actori destinați să-i interpreteze pe proprietarii de la Amara inspirația regizorului nu s-a dovedit întotdeauna cea mai potrivită; e adevărat că pre-

zența cîntărețului Nicolac Secăreanu în rolul boierului Miron Iuga este impunătoare, dar îi lipsește acel aer de ascuțită infatuare ce-l făcea pe eroul cărții să se socotească „stîlp al țării”. În ceea ce privește interpreta Nadinei, debutanta neprofesionistă Adriana Nicolescu s-a străduit să învețe bine o lecție, dar nu a izbutit să-și învingă stînjeneala în fața aparatului: este crispată, aspră de prea multă încordare și departe de tipul fizic al Nadinei. Mai lucid dar și mai închis în el însuși decît în roman apare Grigore Iuga, așa cum ni-l înfățișează un actor care se simte bine aproape în orice rol — Ion Besoiu.

Ochiul regizorului a dovedit siguranță maximă atunci cînd s-a oprit asupra interpretelor rolurilor de țărani. E greu să ne închipuim un alt Petre Petre decît cel adus pe ecran de Ilarion Ciobanu; unii ar putea să creadă că lui Ciobanu nu i-a trebuit o prea mare strădanie ca să poată da viață acestui erou, căci fața sa aspră, mai tot timpul mohorîtă, îi vine repede în ajutor. În realitate, tot jocul său atît de reținut, zgîrcit, încruntarea și privirile sale uneori ciudate sînt rezultatul unei compunerii din nuanțe foarte fine a personajului. Partenerii săi imediați — Matei Alexandru, Constantin Rauțchi, Val Săndulescu, Gheorghe Cozorici — și-au individualizat puternic personajele; pentru fiecare, contribuția la acest film este o reușită actricească.

Numai necesitățile scrisului ne obligă, ca de obicei, să vorbim separat de imaginea filmului semnată de Nicu Ștan; arta cunoscută a operatorului este însă organic legată de cea a scenaristului și a regizorului. El s-a alăturat aceluiași efort creator al cărui rezultat este acest film cu certe valori; ar fi nedrept să amintim doar frumusețea unor scene separate, ca: incendierea conacelor de la Ruginoasa, plimbarea lui Miron Iuga în noapte, hora. Ochiul lui Nicu Ștan se simte peste tot, selectează la rîndul lui numai ceea ce este profund, înlătură din cadru falsele expresivități și, printr-o justă intuiție a spiritului lui Rebreanu, lasă mult spațiu liber mișcării.

Magda MIHĂILESCU

man, împreună cu scenaristul E. Gabrilovici, intenționează să realizeze o continuare, al cărei erou va fi cel oare dă și titlul noului film: „Fiul comunistului”.

■ Cîntăreții Domenico Modugno și Mina, pe care i-am văzut în calitate de actori de film în „Întîlnire la Ischia”, vor apărea din nou împreună într-o altă comedie muzicală ce se turnează în Spania: „Pentru o mină de cîntece”. De data aceasta li s-a alăturat și cîntăreața franceză Françoise Hardy.

■ Cary Grant va fi interpretul principal al unui film polițist pe care-l pregătește în prezent Terence Young:

„Povestea lui Eddie Chapman”.

■ Actorul Charles Aznavour călătorește mult: în luna aceasta va pleca în Cambodgia pentru a turna un film sub direcția lui Claude-Bernard Aubert, iar în mai se va afla în America de Sud pentru a fi „Agentul secret 00”, o nouă producție „anti james-bondistă”.

■ Brigitte Bardot — figurantă. În noul film al lui Jean-Luc Godard, „Masculin, feminin”, celebra actriță a acceptat să facă figurație. Deși numele ei nu figurează pe generic, spectatorii o vor recunoaște, bineînțeles, sub înfățișarea unei tinere mo-

deste ce apare pe ecran cîteva minute consumînd cafea.

■ Vittorio Gassman este regizorul și interpretul mai multor roluri ale ecranizării „Atentatul”, după romanul scriitorului spaniol José Luis de Villalonga. Filmările vor avea loc în Brazilia, Mexic și Orientul Mijlociu.

■ Mel Ferrer („Lili”, „Război și pace”, „Diavolul și cele zece porunci”) va turna în Franța, sub conducerea lui Jean Dreville, filmul intitulat „Cea mai mare iubire”, o poveste sentimentală căruia regizorul, după propria sa mărturisire, nu i-a găsit încă sfîrșitul.

răspunderea televiziunii (II)

contemporani cu noi înșine

Fascinația exercitată de micul ecran, tăcerea incremenită în care îl contemplă, ore în șir, mulțimi de toate vîrstele îngrijorează în unele țări pe cercetătorii preocupați de evoluția gândirii umane. Forța de înfrînare a televiziunii nu o transformă însă, cu necesitate, în chewing-gum pentru ochi, într-un factor de frînare a inteligenței creatoare. Dimpotrivă, utilizată abil și cu spirit de răspundere, ea poate să contribuie la îmbogățirea fondului apercptiv a milioane de oameni, să le șlefuiască gustul, să le stimuleze imaginația, să le lărgească orizontul.

Televiziunea noastră merită nota 10 pentru ceea ce realizează, în această direcție, prin rubricile ei de știință. Înaintînd de la emisiunile speciale pentru tineret la teleenciclopedie și apoi la admirabila idee a emisiunii „Întrebări la care s-a răspuns, întrebări la care nu s-a răspuns încă” ea a ajuns la zi. Cînd cei mai recentii laureați ai Premiului Nobel ne spun cum stau lucrurile în clipa de față în domeniul lor și ce perspective întrevăd, avem sentimentul că sintem plasați în miezul actualității și aceasta la cel mai înalt nivel. Există, neîndoiehnice, pagini interesante, unele de-a dreptul palpitate, în istoria științei. Organizatorii emisiunilor au sesizat însă un adevăr esențial: în primul rînd trebuie să fim la curent, să ținem pasul cu tot ceea ce este nou și valoros în știința mondială.

Nu la fel de prompt și de atent răspunde televiziunea la solicitarea contemporaneității în cîmpul literelor și al artelor. S-ar putea spune chiar că nota dominantă a emisiunilor consacrate acestor domenii majore ale vieții spirituale este paseismul, înclinarea spre un enciclopedism în sine și pentru sine. Vorbeam săptămîna trecută despre regretatul deces al emisiunii „Actualitatea cinematografică”. În locul ei a apărut de curînd o emisiune care ne duce înapoi la originile cinematografului, la filmul mut, cu capodoperele lui prezentate repetat în ultimii ani în evocări de cele mai diverse tipuri. A dispărut și „Vitrina literară” care ne înfățișa, adesea cu multă îndeminare, noutățile editoriale. Acum, la literatura română am ajuns cu recapitularea la scriitorii din veacul trecut, iar literatura străină nu mai formează obiect de studiu. „Teatrul de-a lungul veacurilor” n-a fost împins pînă în veacul și deceniul nostru (emisiunile „Teatrul în studio” — da). Am vrea să sperăm că, din trei în trei tablouri, vom ajunge și la săptămîni ale picturii românești de astăzi. În muzică preocuparea pentru a explica și instrui s-a rezumat pînă acum la cîteva ședințe de inițiere generală destinată tineretului.

Poate că noua emisiune „Euterpe și Terpsihora” ne va conduce cîndva și la creația coregrafică modernă.

Comanda socială care rămîne neîmplinită este îndrumarea publicului larg, adesea derutat între meandrele artei contemporane. Snobul care admiră orice cu condiția să i se spună că este nou și intolerantul care contestă tot ce iese din tiparele cunoscute de el sînt cele două personificări ale ignoranței. Dacă și-ar propune să prezinte sistematic și stăruitor valorile reale, să demaște impostura, televiziunea ar putea face o excelentă operă de educație estetică. Pe scriitorii, artiștii plastici, muzicienii care au cu adevărat ceva de spus în cultura românească ar trebui să-i cunoaștem prin intermediul televiziunii și să învățăm să le apreciem operele.

Un ciclu „Cineaști ai vremii noastre”, o serie de emisiuni consacrate tendințelor și curentelor reprezentative în muzică, plastică și alte arte, dezbatere între oameni de specialitate în jurul problemelor controversate încă ar fi cîteva dintre căile la care televiziunea ar putea răspunde „prezent” la presiunea exercitată de dezvoltarea năvalnică a creației la noi și pretutindeni.

Evident, atingerea scopului depinde de mijloace, de ingeniozitatea realizatorilor, de găsirea unor modalități cît mai sugestive și mai atractive. Televiziunea ne-a dovedit însă de atîtea ori că este bogată în resurse, încît nu ne îndoiim de succesul unor asemenea inițiative. Numai să se producă...

Felicla ANTIP

pasiunea, o necesitate

de Eugen FRUNZĂ

M-am surprins că folosesc în ultima vreme mai frecvent ca altădată cuvîntul pasiune. Așa se întîmplă. Sînt noțiuni și expresii care la un moment dat se ridică la suprafață, se impun, își solicită atenția mai mult ca înainte și decît altele.

Dacă nu mă înșel, cuvîntul cu pricina îmi vine mai des pe limbă de cînd am asistat la o seamă de manifestări artistice ale amatorilor. Am fost foarte mișcat de ceea ce vedeam. Pe lîngă semnificația largă, de ordin social și cultural, descopeream încă o dată fermecătoarea pasiune care animă alțiia oameni și alțiia vîrste. S-au adăugat și „Dialogurile la distanță” inițiate de televiziune și din care iarăși m-am ales cu un soi de simpatie aparte pentru cuvîntul amintit.

Desigur, există o pasiune de căpătîi, aceea a muncii, a desăvîrșirii în profesie. Aici etica socialistă a pătruns în cea mai largă măsură. Sîntem martorii unei impetuoase mișcări spre împlinirea în muncă a personalității. Se generalizează acel spirit al creației care nu răbdă inerția și care tinde neobosit, cu eroism chiar, perfecțiunea. Dar nu despre aceasta vreau să vorbesc.

Mi-au atras atenția, ca să mă exprim așa, pasiunile colaterale. Îmi face impresia că astăzi, mai mult ca oricînd, ele se nasc și se dezvoltă ca o necesitate a omului în societate.

Chiar zilele trecute am stat de vorbă cu doi dintre acești pasionați. Unul, muncitor forestier lîngă munții de miazănoapte; altul, sudor pe șantierul Combinatului siderurgic de la Galați. Primul — un bărbat trecut de 50 de ani. Al doilea — un tînăr abia ieșit dintr-o școală profesională.

Omul spătos și aspru al pădurii are pasiunea teatrului de păpuși. Își confecționează singur eroii de cîrpă, știe să-i mînuiească și organizează în prezent o echipă cu care va da spectacole la căminul cultural.

Tînărul sudor e meloman. Rar îi scapă vreo manifestare muzicală. Și-a înfiripat și o discotecă. Iar din buzunarul său nu lipsește niciodată un mic instrument care, după expresia posesorului, „face legătura cu viitorul” întruchipat în acordeon. Deocamdată, adică de vreo trei ani, cîntă la muzicuță. Și nu cîntă oricum. Cîntă cu virtuozitate. Aprecierea o fac după recitalul extraordinar ce mi-a fost oferit în trenul de Galați. De altfel cu acest prilej am audiat și un veritabil curs de istorie a instrumentelor muzicale.

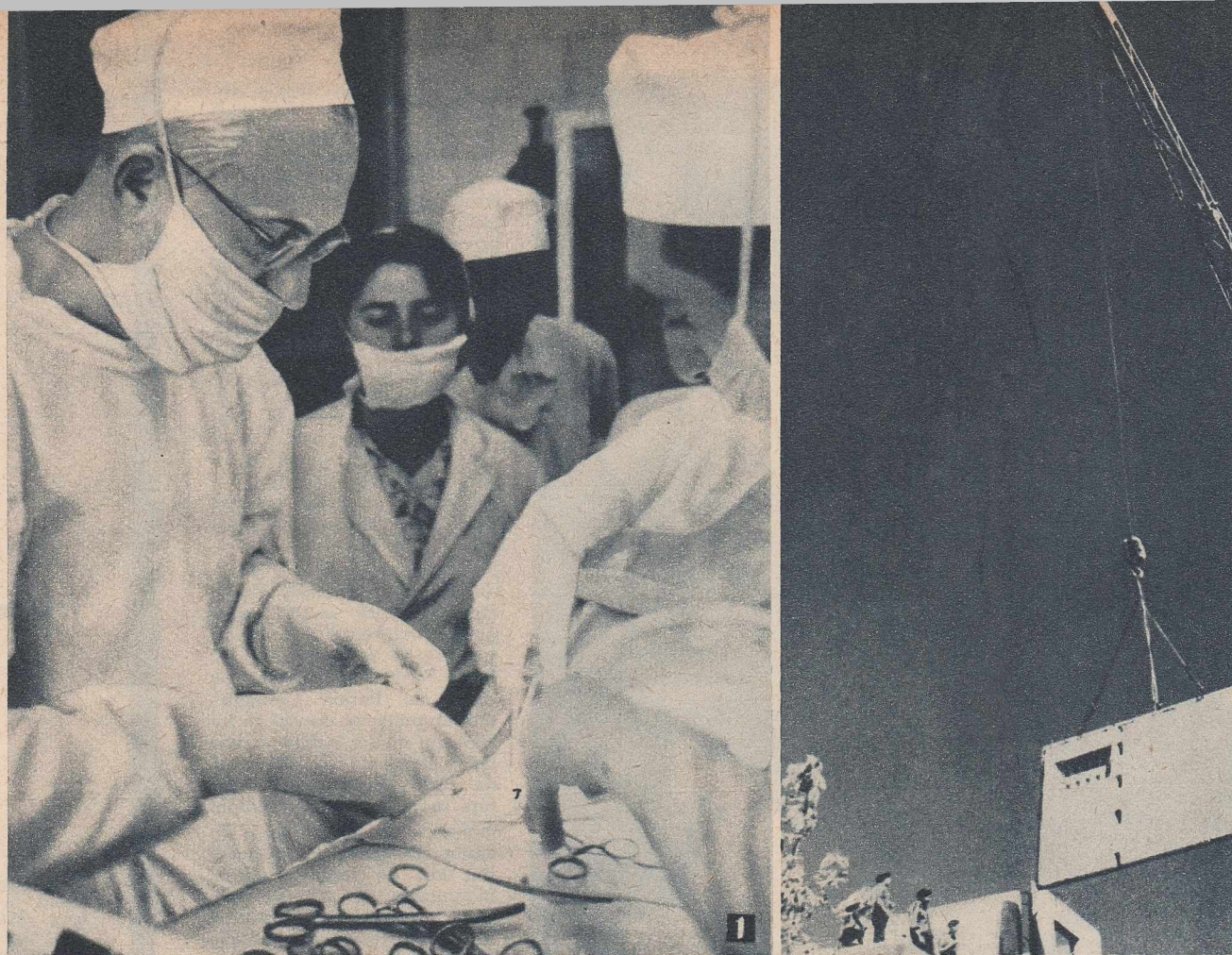
Poate nu i-aș fi amintit aici pe acești oameni care, la urma urmei, își au semeni pe tot cuprinsul țării dacă la întrebarea mea naivă ce anume l-a determinat să cheltuiască timp și răbdare cu aceste preocupări omul masiv al pădurii nu mi-ar fi răspuns:

— Apă!, vezi mata, omul cată să fie mulțumit de el dacă are și un fel de abur...

— Cum, adică, abur?...

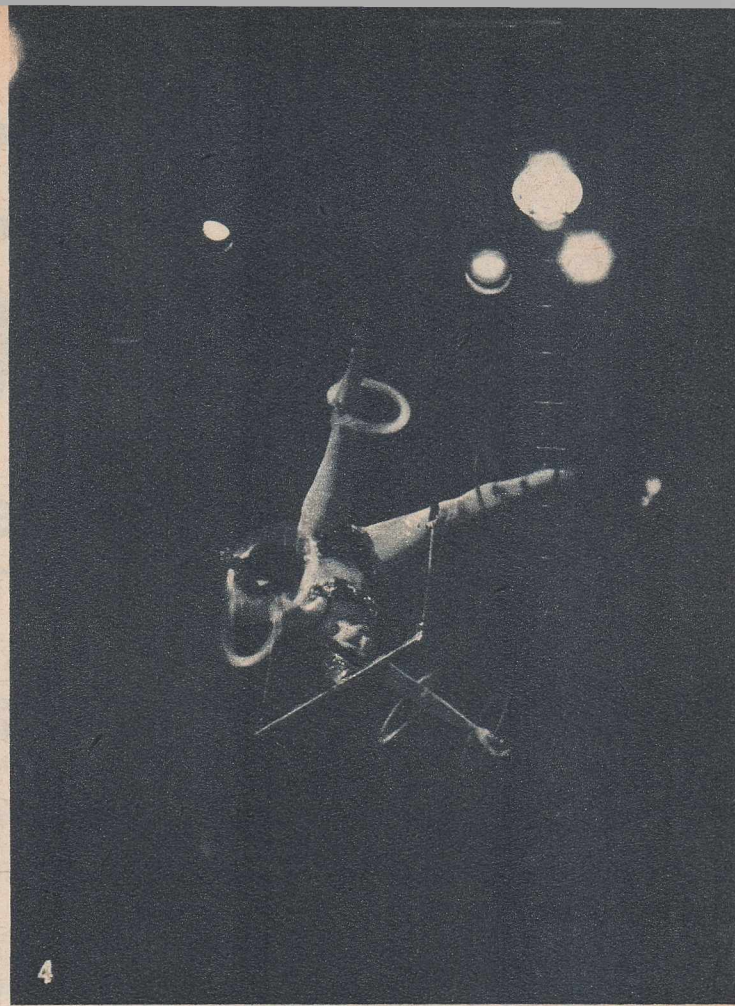
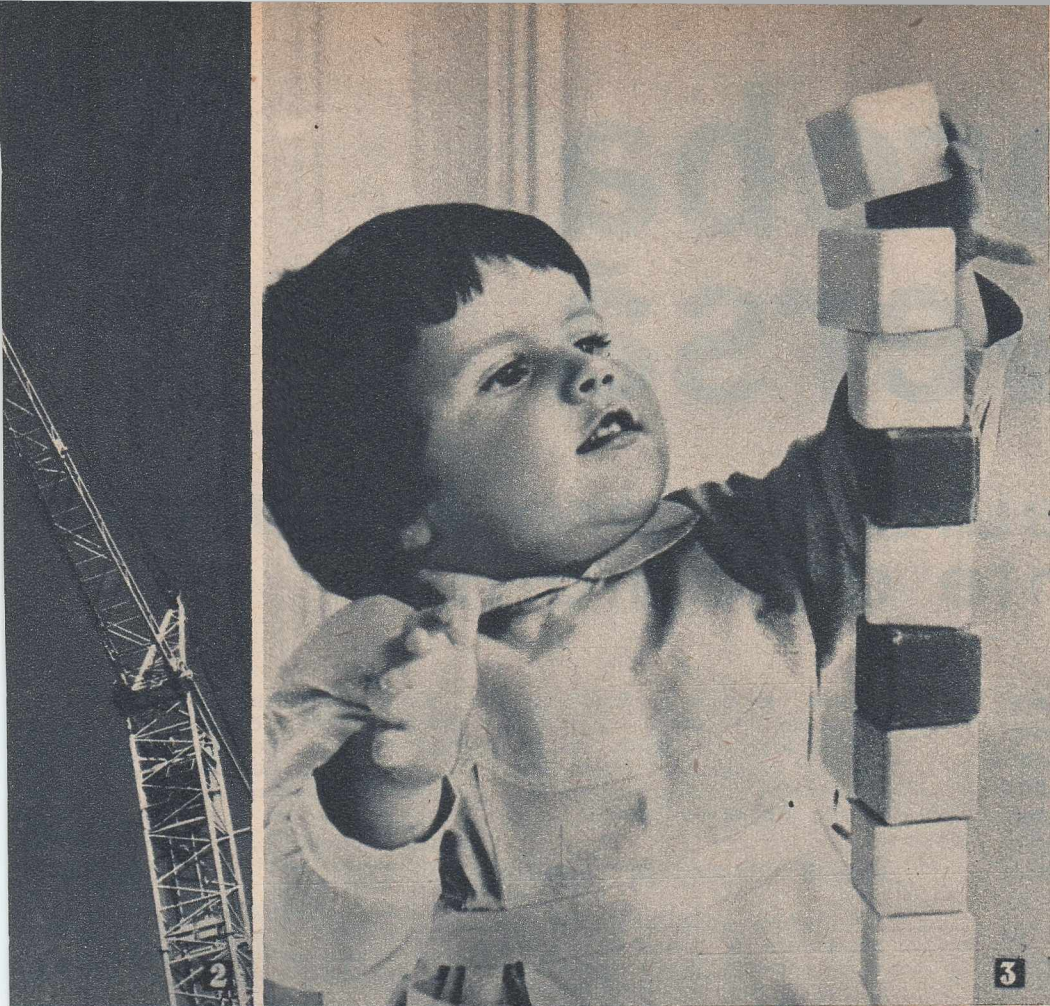
— Na, se cheamă că am glumit. Dar dacă nu te superi, te-oi întreba eu pe matale: știi ce-i aceea pasiune? Firește că știi. Ei, asta e! Altminteri omul parcă nu-i întreg.

Răspunsul era plenar. Se pare că e vorba de o nouă dimensiune spirituală a cărei absență tînde să echivaleze cu un defect de armonie.

operații

grele

Cîteodată sîntem poate înclinați să catalogăm lucrurile sub eticheta de „obișnuit“. Totuși în jurul nostru se petrec nenumărate „operații grele“, deși caracterul lor „cotidian“ ne face să nu le vedem ca atare.

...Operațiile chirurgicale sînt adeseori grele la modul foarte concret, căci viața unui om este în miinile chirurgului (fotografia nr. 1).

...Operația de a construi, fie că este vorba de joaca unui copil, fie că este vorba de ridicarea unor blocuri din pereți prefabricați, implică de asemenea dificultăți (fotografiile nr. 2—3).

...Dar a sta pe cap, pe bara unui trapez care se balansează în hăul de sub cupola cercului, nu este și aceasta o operație grea (fotografia nr. 4) ? !

...Doi oameni s-au iubit, au trăit împreună și într-o zi, dintr-o neînțelegere trecătoare, poate într-un moment de emervare, s-au încăpățînat să se despărță. Cineva trebuie să-și ia asupra sa, cu răbdare și căldură, operația grea de a-i împăca (fotografia nr. 5).

...Chiar și cotidiană „operație“ de urcare într-un troleibuz în orele de „vîrf“ devine uneori o operație dificilă (fotografia nr. 6)...

Fotografiile alăturate alcătuiesc un mic fragment din caleidoscopul atît de variat al operațiilor grele pe care le înțîlnim zilnic, cîteodată poate fără să ne dăm seama că am trecut printr-o „operație grea“.

E. IAROVICI

Calendar de piatră de tip aztec, asemănător celui descoperit în regiunea localității Stretchford din Marea Britanie.

proba inversă

din europa spre america înainte de columb

Descoperirea Americii, prestigioasă realizare, încununează cu un consacrat nimb de glorie fruntea aceluia care a fost „amiralul mării-ocean”: Cristofor Columb. Totuși, începând încă din anii călătoriilor acestuia spre Lumea Nouă, versiuni mai mult sau mai puțin persistente își fac loc contestându-i prioritatea. Din negura istoriei răsar pretendenți, reali sau închipuiți, la o parte sau chiar la toată gloria lui. Ei nu sînt puțini, iar argumentele azvirlite în cumpănă devin uneori tulburător de consistente. Se pretinde că ar fi navigat spre America crețani, fenicieni, romani, etrusci, cartaginezi, greci — toți aceștia numai din lumea Mediteranei. Alți cercetători sau numai pasionați diletanți susțin prezența chineze, japoneze, indiene, chmere, indoneziene și polineziene în cele două Americi. Cît despre irlandezi sau vikingi nici nu mai amintim...

care este oare adevărul?

Există o serie de călătorii precolumbiene spre America ce nu mai pot fi astăzi puse la îndoială, precum și altele rămase încă în discuție. Dintre toate însă — avînd în vedere că relevă aspecte mai puțin cunoscute ale contactelor Lumii Noi cu exteriorul ei în epoca ce a premers lui Columb — ni se pare interesantă de relatat suma de fapte ce alcătuiesc „proba inversă”. Expresia este cît se poate de potrivită. Atunci cînd societățile

omenești între care au loc contactele n-au același nivel de cultură și de tehnică nautică și nu dispunem de dovezi certe ale unor călătorii întreprinse de cei mai bine pregătiți și avînd o civilizație mai avansată spre ceilalți, menționarea unor traversări — chiar întîmplătoare — făcute în sens invers dobîndește o incontestabilă valoare de argument.

Atît pentru trecerea Oceanului Atlantic, cît și pentru străbaterea Pacificului de către americanii precolumbieni spre

Europa și insulele Pacificului dispunem de probe. Ele sînt „probe inverse” sigure, confirmînd și veridicitatea călătoriilor întreprinse din Europa spre America înainte de Columb.

aztecii „descoperă” anglia

Nu demult, americanul Howard Sandotform a formulat o ipoteză potrivit căreia populații nahua — rude ale viitorilor azteci — ar fi traversat pe ambarcații ușoare Atlanticul prin partea lui nordică, pentru a acostă în cele din urmă pe plaiurile umede ale Angliei, undeva în jurul micii localități Stretchford. Lucrurile, susține Sandotform, s-ar fi petrecut prin secolul al VII-lea e.n.

Ipoteza lui Howard Sandotform se sprijină pe unele descoperiri arheologice destul de recente făcute în regiunea respectivă — găsirea rămășițelor unui „calendar de piatră” de tip mexican precolumbian și a resturilor unei piramide. Fără a pune în dubiu descoperirile invocate ca atare, dar atrăgînd atenția asupra necesității confirmării interpretării lor de către foruri de specialitate, ne permitem să adăugăm că, încă mai demult, în comitatul englez Dorset se cunoșteau monticule cu forme ciudate, cu contururi de animale, comparabile cu cele ale tumulilor-efigie din America...

Toate acestea însă nu sînt suficiente pentru a constitui o dovadă certă a vreunei prezențe amerindiene în Europa (Anglia), demnă de acceptarea istoriei.

Există însă alte piese de convingere, cu mult mai palpabile și recunoscute de competențe oficiale. Este vorba de astă dată de dovezi confirmînd prezența unor navigatori americani, împinși în mod fortuit spre țărmurile Europei.

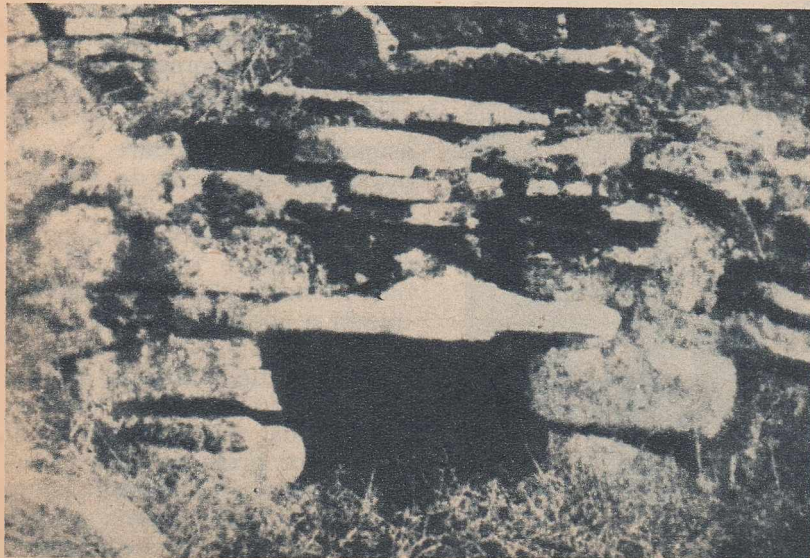
naufragații din... cornelius nepos

Istoricul latin Cornelius Nepos relatează o informație pe care i-a furnizat-o Quintus Metellus Celer, fost proconsul roman al Galiei. Acesta a primit în dar de la „regele beoților” cîțiva „indieni”, în anul 62 î.e.n.

Pliniu și geograful roman Pomponius Mela au scris și ei despre această întîmplare.

Lui Celer i se spusese că străinii ar fi fost aruncați pe țărmul Germaniei de o furtună. Contemporanii lui Nepos și chiar urmașii acestora au continuat să creadă pînă tîrziu, în evul mediu, că naufragații au fost chiar indieni din India. Lucru ușor de înțeles, de vreme ce pe atunci se considera că există un drum direct între India și Germania, trecînd printr-un braț de mare ce lega cele două regiuni ale

Construcții „preindiene” similare : bordeie de piatră descoperite la lunis Muray — Irlanda (fotografia din stînga) și în Massachusetts — S.U.A. (fotografia din dreapta).

lumii, traversind între altele chiar și Marea Caspică. Ipoteza, evident greșită, e consemnată și în unele hărți ale epocii. Știind, în plus, că pe acea vreme tot ceea ce prezenta un caracter exotic era considerat de proveniență „indiană“, nu trebuie să ne mire faptul că necunoscuții azviriți de furtună pe țărml germanic au fost etichetați de romani drept „indieni“.

Asemenea exemple se mai pot da din belșug.

În anul 1153 o furtună a adus pe țărmlurile Germaniei, la Lübeck, piei roșii imbarcate într-o canoe venind dintr-o țară „bogată în pește mare“, probabil actuala Terra Nova.

Începînd din anul 1150 s-au înregistrat în mod cert 37 de cazuri în care — purtate în larg de furtuni care le smulse-

seră de la țărmlul de baștină — pe țărmlurile Norvegiei, ale insulelor din nordul Marii Britanii, ale Scoției apusene, Islandei, Germaniei, Olandei sau ale insulelor Canare au fost descoperite caiace eschimoșe goale sau conținînd cadavre.

În muzeul etnografic din München, în cel de istorie naturală din Edinburgh, în muzeul din Aberdeen (Scoția), în catedrala din Trondheim (Norvegia) și biserica din Bourre (insulele Orkney) se păstrează asemenea caiace, unele datînd din epoca precolumbiană.

În anul 1506 și apoi în 1509 cite o luntre eschimosă a ajuns pînă la Rouen prin estuarul Senei. În cea din urmă se aflau șase cadavre, dar și un eschimos viu, care a fost arătat regelui Franței, Ludovic al XII-lea.

În ceea ce privește cadavrele găsite în ambarcațiile aduse de ocean pe țărmlurile Canarelor, ele aparțineau unor veritabili amerindieni. Cele scrise în acest sens de istoricul spaniol Antonio de Herrera, de Lopes de Gomara, de Wytfliett și de alți cronicari și istorici sînt edificatoare. „Indienii“ lui Nepos erau, de asemenea, amerindieni. Făcînd această afirmație ne sprijinim pe faptul că Celer a pus să se execute — se pare — și busturile celor trei „indieni“ pe care îi primise în dar. Unul dintre acestea a fost regăsit la începutul secolului trecut și cumpărat de regele Franței, Carol al X-lea, intrînd în cele din urmă în colecțiile Luvrului. Arheologul Egger a stabilit autenticitatea reprezentării, pe baza caracterelor etnografice (urechi pronunțate, frunte teșită, arcade proeminente, dolichocefalie, buze groase, nas vulturesc etc.), ca aparținînd tipului indian nord-american.

Edificatoare în sprijinul celor relatate mai sus este și prezența la Luvru a unui vas de proveniență romană, executat în Gallia cu aproape două milenii în urmă, pe care este redat cu o surprinzătoare asemănare un cap de „indian“ american.

huronii și incașii peste pacific

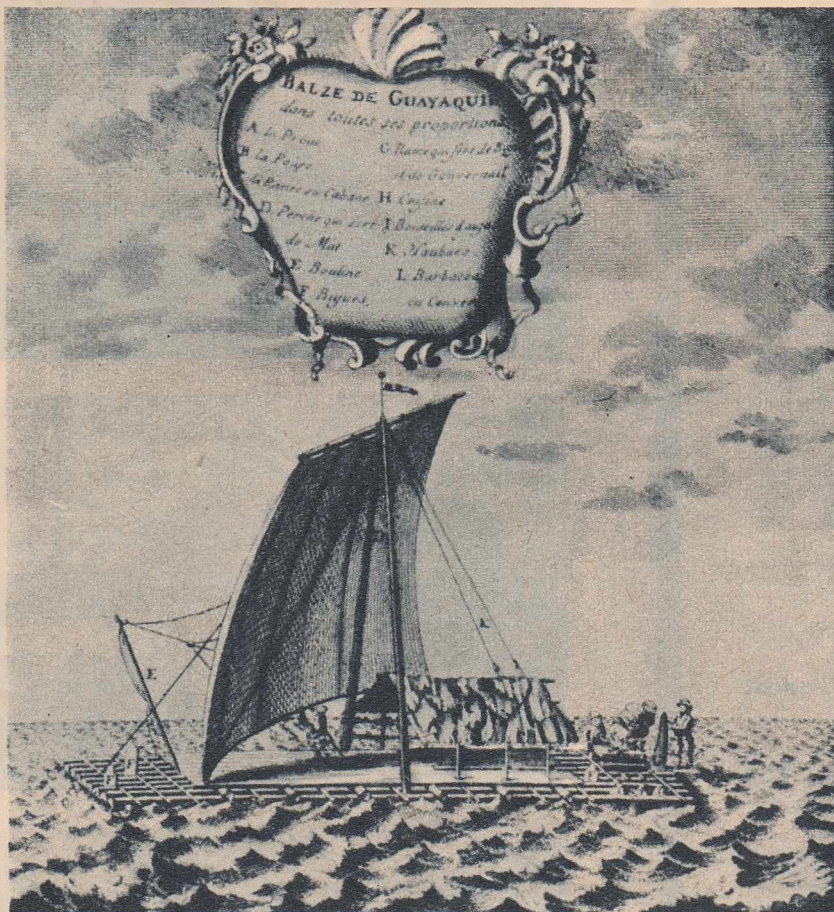
În cunoscuta publicație „Journal des savans“ — fondată la Paris în 1665 și apărînd de atunci fără întrerupere — se relatează în anul 1774 povestirea abatelui francez Crillon, care în-

seori cazuri similare. În lucrarea „Y chien tche yi“, sub titlul „Anecdota nr. 9“, se relatează sosirea unei ambarcații misterioase în portul Fukien — în epoca precolumbiană. Din analiza textului reiese că e vorba de corabia unor băștinași originari din actuala Columbia Britanică (Canada).

Există însă — pentru Pacific de data aceasta — și cazul unei explorări voite și realizate cu mijloace mari.

În insula Mangareva din arhipelagul Tuamotu dăinuie un străvechi dans al războinicilor care-i farmecă pe etnografii moderni prin costumația și ritmul lui îndrăcit. Cu capul acoperit de o mască grotescă, legendarul rege Tupa joacă în mijlocul bărbatilor, mascați și înarmați cu lănci. Bătrînii spun că dansul celebrează debarcarea pe insulă a marelui șef Tupa, venit aici din răsărit cu secole în urmă.

Cercetările istoricilor și ale etnografilor au izbutit ca, punînd față în față acest dans din Mangareva cu obiceiurile tradiționale din Peru, să reconstituie un mare periplu incas, Tupa nefiind altcineva decît marele șef inca Tupa Yupanqui (1450-1485) care, „ispitit de cele relatate lui de negustorii călători peste mări“, constituie o flotă de 400 de plute din lemn de balsa, se imbarcă însoțit de 20 000 de oameni și călătorește peste Pacific timp de 9 luni. Tradiția incașă numește insulele la care au ajuns Tupa și ai lui Auachumbi, Haquachumbi, Ninochumbi. La întoarcere, incașii aduc prizonieri negri, un tron de bronz, o piele și o mandibulă de cal (ra-

Plute de balsa, cu care navigau incașii pe Pacific (după cronicarul Benzoni — sec. XVII).

Piramidă în trepte adăpostind un mormînt regal din Tongatabu, Polinezia. Construcția prezintă influențe sud-americane.

Poartă sacră de la Tongatabu, Polinezia, asemănătoare cu Poarta Soarelui de la Tiahuanaco din America de Sud.

tîlnise în Tibet o femeie huronă (indiană din America de Nord). El aflase că femeia traversase Pacificul la bordul unei ambarcații rătăcite pe ocean. Azvîrlită mai întîi pe țărmlul unei insule din grupul Marianelor, situate în apusul oceanului, barca în care se afla femeia și doi bărbați se sfărîmase. Singura supraviețuitoare, hurona, a ajuns cu timpul în Filipine, de aici în China de sud-est și apoi în Tibet.

Analele chineze amintesc de-

ritate pentru ei) care au stat expuse într-un templu din Cuzco pînă la data cuceririi spaniole...

★

Așadar, și locuitorii Lumii Noi au călătorit spre Lumea Veche înainte de Columb. Iată deci că s-ar putea susține că înșiși amerindienii au dat lumii din afara pămîntului lor semne concrete că există și așteaptă... să fie descoperiți!

D. TODERICIU

invitație la fălțiceni

Tovarășul Aurelian Velicov, muncitor strungar la atelierul mecanic al Filaturii de in și cînepă din Fălțiceni, după ce apreciază pozitiv o serie de materiale publicate și rubricii, ne scrie: „Aș dori din toată inima ca redacția revistei să trimită și la fabrica noastră un reporter. Ar găsi mult material prin care s-ar putea face cunoscuți oameni harnici care muncesc cu elan pentru o producție de cea mai bună calitate. E păcat că cititorii «Flacării» să nu cunoască filatura din Fălțiceni care prin produsele ei — dintre care multe se exportă — și-a creat un bun renume”.

Vă mulțumim pentru invitație, tovarășe Velicov, și vă promitem că-i vom da curs.

Amabilul nostru corespondent ne cere să publicăm mai mult material despre automobile. Între timp a apărut un documentar fotografic din istoria automobilului (nr. 1 din 1 ianuarie 1966). Sperăm că v-a plăcut, tovarășe Velicov. Și, ca o surpriză pe care v-o rezervăm atît dv. cit și altor pasionați ai automobilului: de aci înainte rubrica noastră „Colțul automobilistului” nu se va mîrgini numai la sfaturi tehnice, ca pînă acum, ci va publica și material cu caracter informativ asupra noutăților din industria automobilelor, circulației rutiere etc. Sperăm că este tocmai ceea ce doriți.

importantul „lucru mărunt”

Ancheta apărută în nr. 49 și nr. 51 din 1965 sub titlul **„importantul „lucru mărunt”** ne-a adus printre altele și scrisoarea cititorului Gh. Peri din Lipova, str. Zarandului 218, care ne scrie: „O tină răz-căsnicie își are azi în planul minimal aragazul, frigiderul, aspiratorul și televizorul (deși — hai s-o spunem — în multe cazuri acesta e ne-indicat, pentru că amenință să zdruncine disciplina școlară a celor mici). Remarcă însă — ne împărtășește cititorul nostru din Lipova — că pe cînd în comerț se găsește frigider, aspiratoare, mașini de spălat rufe, reșouri și televizoare de multiple tipuri, aragazuri (cu butelii) nu se găsește. De trei ani sint căsătorit și tot de atunci mă străduiesc să-mi procur un aragaz cu butelie, dar deocamdată fără rezultat”.

„comerț nu se face oricum...”

Diracția Grupului școlar comercial „N. Kretzulescu” din București ne răspunde în legătură cu ancheta intitulată „Comerț nu se face oricum”, apărută în „Flacăra” nr. 45/1965, că s-au luat măsuri pentru o mai bună pregătire a cadrelor

de lucrători din comerț în sensul următor: „În magazinele-școală se va pune un accent deosebit pe problemele de deservire, de atitudine a vânzătorului față de cumpărător, de cunoaștere a psihologiei acestuia. De asemenea, grupul școlar își propune să acorde atenție educației estetice legate direct de viitoarea muncă a elevilor”.

Diracția școlii mai consideră ca necesară buna cunoaștere de către elevi a denumirii comerciale a mărfurilor pentru a le putea recomanda, chiar dacă aceste denumiri se schimbă pe parcurs.

„cartea prin poștă” nu răspunde

Tovarășă Ofelia Gheorghe din Brăila ne semnaleză faptul că a făcut mai multe comenzi librăriei „Cartea prin poștă” și nu numai că n-a primit cărțile comandate, dar nici măcar un răspuns. Pentru a putea acționa, o rugăm pe cititoarea noastră să ne arate concret ce cărți a comandat și cînd anume. „Cartea prin poștă” nu este scutită de obligația de a fi la dispoziția cetățenilor care-i fac comenzi și, mai ales, nu are nici un fel de „rabat” la obligația politețe de a răspunde unui om care-i scrie, chiar și în cazul în care nu i se poate satisface o cerere.

între noi, tinerii

„Revista Flacăra m-a ajutat mult să-mi cunosc țara. Cum? La ora actuală corespondez (datorită revistei) cu 83 tineri. Facem schimb de vederi, vorbim despre orașele pe care le cunoaștem, despre oameni și despre alte lucruri interesante. Pentru toate acestea aduc mulțumiri redacției. Pentru 1966 am următoarea propunere: sacrificați o pagină pentru o rubrică intitulată: «Să vorbim despre dragoste, prietenie și căsnicie». Mulți tineri doresc acest lucru”.

Nic. Lupu
Buzău

ceva despre cuvintele încrucișate

Un cititor din Turnu-Severin (tov. Lucian Alexandrescu) ne-a cerut nu demult să nu mai publicăm în revistă careni cu cuvinte încrucișate, folosind în schimb spațiul respectiv pentru alte materiale. În răspunsul dat de către redacție (la „Poșta noastră” din nr. 48/1965) s-a arătat corespondentului nostru că majoritatea cititorilor apreciază favorabil publicarea cuvintelor încrucișate — umii chiar solicitînd mai mult spațiu pentru acest sport al minții.

Iată că după apariția răspunsului — așa cum de altfel era și de prevăzut — s-a produs o reacție din partea amatorilor de cuvinte încrucișate. Unul dintre aceștia este și tov. Ioan Jereghie, pensionar din Pitești, str. Trivale 19.

„Sînt în etate de 77 ani — ne scrie el — și totuși mă interesează mult cuvintele încrucișate. Sîmbăta cînd sosește «Flacăra» în orașul meu primul gînd e să văd dacă din revistă nu lipsește rubrica respectivă. Dezleg jocuri distractive de vreo zece ani și acest lucru a devenit pentru mine un sport, o preocupare pe care o socotesc utilă; îmi verific astfel cunoștințele, descopăr noțiuni noi. Menționez jocurile”.

Ceea ce și facem.

cititorii către cititori

Următorii cititori doresc să corespundă: Daniela Ciofu, elevă, Dorohoi, str. Ioan Cuza 44 : teme diverse, ilustrate; Cornelia Aiaji, muncitoare, Lugoj, str. Cuza Vodă 10 : ilustrate; Gabriel Răgălie, student, Petroșeni, Căminul 1, reg. Hunedoara: teme diverse; Mircea Dobrescu, preparator I.M.F. Cluj, str. Racoviță 41 : teme diverse, ilustrate; Virginia Găceanu, muncitoare, Lugoj, str. Dacilor 15 : ilustrate; Const. Răduc, elev, C.S.A. nr. 1, Roman : literatură, cinema, ilustrate; Costel Ciută, muncitor, com. Tazlăul de Sus, m. Moinești, bl. 2 F, cam. 8 : ilustrate; Voicu Sica, cafeză, București-11, str. Paroșeni 34 : ilustrate; Lili Preda, elevă, Ploiești, bd. Petrolului 59 : ilustrate; Nuța Căruțașu, com. Cislău, reg. Ploiești : ilustrate; Amada Ionescu, elevă, Fălțiceni, str. Ștefan cel Mare 31 : ilustrate; Nada Constantinescu, Fălțiceni, elevă, str. Ana Ipătescu 253 : ilustrate.

să se introducă în revistă programul de radio?

Propunerea ne-a fost făcută de tov. Al. Moduna din Oena Mureș. Răspunsul l-am mai dat și în alte împrejurări: socotim inutilă risipirea unui spațiu considerabil, în condițiile în care există o publicație de specialitate și rubrici consacrate aceluiași program, în numeroase cotidiane.

în cîteva rînduri...

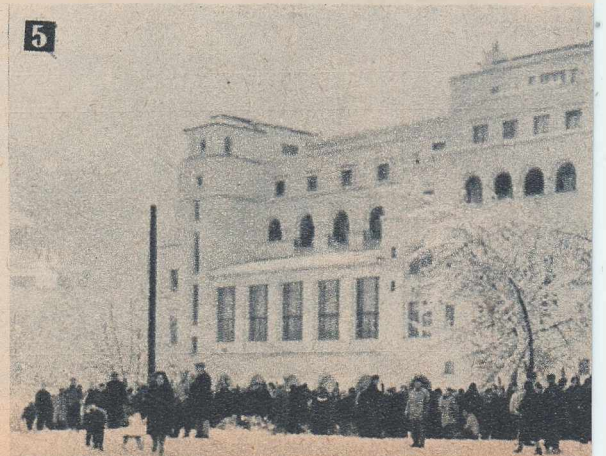
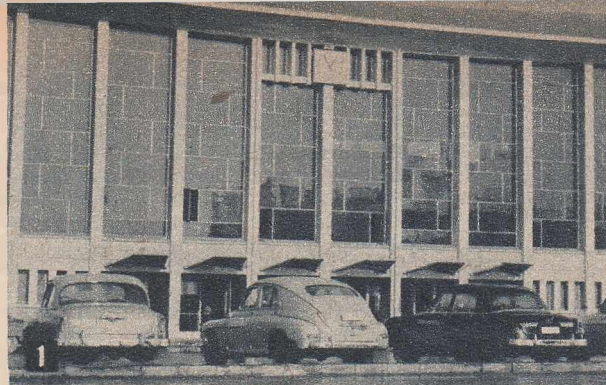
P. Moraru, Turnu-Severin. Pentru a realiza propunerea dv., vă rugăm a ne trimite numele și adresa exactă.

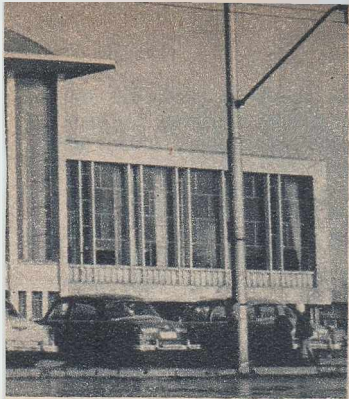
Aurel Bidoae, Medgidia. Ne bucură solitudinea dv. față de revistă și așteptăm să ne mai scrieți.

Mariana Strechie, Piatra-Neamț. Ne cereți adresele cîntăreților de muzică ușoară din țara noastră. Sînt mulți, care din ei vă interesează?

Ionel Crivei, Tg. Jiu. Mulțumim pentru urări. Adresa dv. va apărea, cu întîrziere însă, intrucît avem numeroase cereri de acest fel sosite înainte.

Iulian Rusu, Birlad. Aveți dreptate și ne recunoaștem greșeala. Facem deci cuvenită rectificarea: nota în legătură cu piesa „Noaptea e un sfetnic bun” de Al. Mirodan apărută la rubrica „Memento” (nr. 49/1965) se referă la un spectacol ce a avut loc la Birlad și nu la Brăila.

fotofoleton

din necazurile călătorului grăbit

Braşovul, important centru turistic, atrage permanent mii de oameni. Căi dintre noi nu s-au simţit tentaţi să-l viziteze, căi n-au avut dorinţa de a străbate străzile animate, de a admira monumentele, de a gusta farmecul înălţimilor pitoreşti care-l străjuiesc? Din păcate însă plăcerea unei excursii la Braşov îţi este adesea întunecată de felul în care e organizat transportul cu autobuzele, troleibuzele şi taxiurile. Se pare că întreprinderea oraşenească de transport din Braşov nu urmăreşte prea atent mişcarea pe teren a autovehiculelor destinate să deplaseze dintr-un loc în altul pe numeroşi călători ce trec pe aici zilnic. Asta a fost şi părerea noastră când am vizitat recent Braşovul într-o zi de mare animaţie turistică.

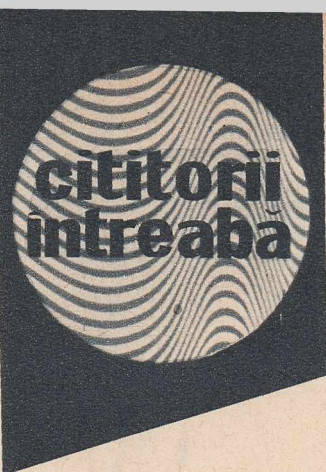
Iată, în fotografia nr. 1, executată la ora 12,55, un şir de „getaxuri” care stau în faţa gării, deşi nu este aşteptat nici un tren. La ora 18,15, în schimb, sosirea acceleratului de Bucureşti este ignorată cu totul de şoferii taxiurilor braşovene: în acest moment staţia din gară este pustie.

În general, în orele de vîrf numărul vehiculelor care deservesc liniile de transport în comun din oraş sporeşte proporţional cu creşterea numărului călătorilor. Numai linia 4, cea care deserveste gara, face excepţie de la regula enunţată mai sus. Şi iată, în fotografia nr. 2, cum se urcă bieţii călători în rarele troleibuze care sosească în staţie. Dacă rămîi numai fără nasturi înseamnă că ai scăpat ieftin! Lucru curios însă: în acelaşi timp, la capătul liniei, troleibuzele „stau la taifas” (fotografia nr. 3).

Ca să evite toate neplăcerile călătoriei cu un vehicul supraaglomerat, mulţi preferă să meargă pe jos. Dar acest lucru nu se poate face totdeauna cu uşurinţă; de exemplu în cazul cînd vrei să faci o excursie la Poiana. Atunci trebuie să aştepţi; şi, după cum se vede în fotografia nr. 4, să participi la un adevărat asalt pentru a-ţi cuceri un mic spaţiu în autobuz.

Ar fi de dorit ca Sfatul popular braşovenesc Braşov să ia măsuri de îmbunătăţire a transportului în comun. I-ar înălţura şi neplăcutele momente de prelungită aşteptare la care sînt obligaţi uneori călătorii grăbiţi (fotografia nr. 5).

S. STEINER

Ion păun-pincio

„Doresc să cunosc cîte ceva din viaţa şi activitatea literară a lui Ion Păun-Pincio”.

Mihail DANOVSCHI
aleea Rozelor 10, Iaşi

Răspunde EMIL MANU, critică literară.

Ion Păun-Pincio este unul din poeţii formaţi în spiritul revistei Contemporanul (1881-1891). S-a născut în târguşorul Mihăileni (fostul judeţ Dorohoi) în 1868 şi a murit în Bucureşti în 1894.

Fie funcţionar de poştă, telegrafist la Piua Petrii, fie casier la berăria lui Caragiare, fie redactor la Lumea nouă, Ion Păun a fost un om care s-a dăruit generos vieţii; prieten cu Dimitrie Anghel şi cu St. O. Iosif, dar mai ales cu militanţii socialişti de atunci, poetul este cunoscut ca un luptător pentru progres.

Trăieşte modest într-o familie plină de griji, are o slujbă grea şi fără multe bucurii. Cei care l-au cunoscut vorbesc de el ca de cel mai blînd şi mai modest om al epocii. Numele de Pincio şi-l ia de la grădina Pincio din Roma, unde a făcut o călătorie cu poetul Dimitrie Anghel.

Colaborează la Contemporanul, Drepturile omului, Evenimentul literar, Literatură şi ştiinţă, Munca ştiinţifică şi literară, Munca, Adevărul, Lumea nouă etc.

Poezia lui Păun-Pincio, învăluită adesea într-o lumină melancolică, se remarcă prin gingăşie şi simplitate. Apropierea de mişcarea muncitorească i-a fortificat opera printr-o nouă tematică şi prin critica orînduirii capitaliste. Astfel, în poezia Pe stradă poetul ia atitudine împotriva dezmăţului şi exploatării la care se dedau virfurile moşierimii în frunte cu rogele, exprimîndu-şi simpatia faţă de cei oropsiţi:

„Ce-o fi aici că-i straşnică lumină?
Se vede, bre, de parcă-i lună plină,
Şi drumu-i alb — curat ca apa lină...
Dar ce, socoţi că eşti în sat la noi
Să cazî în gropi mergînd pe lingă
boi?
Aici stă Vodă, bre, şi cu cei doi”.

În alte poezii critică starea nenorocită a soldaţilor duşi la oaste şi trataţi în mod nemilos de către ofiţerii burgezi:

„Multe rabdă omu-n oaste
N-o să mori tu dintr-o rană,
Că ţi-s frînte două coaste
O fi semn c-ai fost cătană”.

Prin conţinutul şi forma aleasă a poeziei sale Ion Păun-Pincio mai poate fi citit şi azi cu interes şi plăcere.

budismul — religia pasivităţii

„In ce constă doctrina budistă?”

Viorica SUDITU
bd. Gheorghe Gheorghiu-Dej 64,
Bucureşti

Răspunde prof. univ. AL. POESCU, şef de secţie la Institutul de filozofie al Academiei Republicii Socialiste România.

Budismul este o religie care a apărut în India cu vreo şase sute de ani înaintea erei noastre. În prezent numără circa o jumătate de miliard de aderenţi, din care însă cei mai mulţi locuiesc în afara ţării sale de origine, în centrul şi răsăritul Asiei. În India, această religie şi-a pierdut mult din influenţă.

După cum se admite nu numai de tradiţia religioasă ci şi de critica istorică, întemeietorul acestei religii ar fi fost un personaj istoric, şi anume un principe indian pe nume Siddhartha Gautama, căruia ulterior i s-a spus Buddha, adică înţeleptul, şi care ar fi trăit la sfîrşitul secolului al VI-lea şi la începutul secolului al V-lea înainte de era noastră.

Pe deasupra multiplelor deosebiri locale, doctrina budistă a predicat totdeauna aceeaşi filozofie a indiferenţismului faţă de bunurile materiale ale vieţii omeneşti şi a nonrezistenţei faţă de tot ce pricinuieste suferinţe. Conform acestei filozofii religioase viaţa omenească este plină de durere numai fiindcă pe oameni îi stăpînesc dorinţe nejustificate. Unicul remediu ar fi renunţarea la orice dorinţă şi acceptarea pasivă a suferinţei. Cu alte cuvinte, viaţa ascetică. Ea îl apropie pe om de Buddha, acel care, prin viaţa lui exemplară, a înfăptuit suprema înţelepciune şi a atins supremul ideal: nirvana, adică nimicirea totală a fiinţei individuale. O viaţă omenească dedată plăcerilor „grosolane” ale simţurilor are drept urmare continuarea ei, după moarte, în condiţii mult mai grele, întruchipată într-un animal inferior. Bu-

diştii afirmă că pe o treaptă superioară de existenţă după moarte nu se ridică decît omul care a suportat pasiv toate lipsurile. Critica istorică de dată relativ mai recentă, din cursul secolului trecut, a crezut că poate atribui apariţia budismului unei încercări de reformă socială, politică şi religioasă şi anume tentativei de a înălţura în India regimul castelor, patronat de brahmanism, ca şi rigorismul acestei religii tradiţionale. Cercetări mai noi au ajuns la concluzia că printru cauzele care au determinat apariţia budismului nu figurează în nici un caz preocupările de reformă politică şi socială.

realizări româneşti în domeniul transplantelor de organe

În legătură cu articolul „N-aveţi o inimă în plus?”, apărut în „Flacăra” nr. 49 din 4 decembrie 1965, mai mulţi cititori ne-au cerut să revenim cu noi date în domeniul transplantelor de organe. Intrucît tov. doctor docent TIBERIU GHÎTESCU din Bucureşti ne-a transmis o serie de informaţii asupra realizărilor medicinei româneşti pe acest tărîm, le facem cu plăcere loc în coloanele revistei.

„Problema transplantelor a constituit o preocupare permanentă a noastră încă din 1949. Ea a făcut obiectul a numeroase cercetări experimentale şi clinice.

În laboratorul de chirurgie experimentală al Academiei, care a luat fiinţă în 1949 la spitalul Colţea, am cercetat problema transplantelor. Noi am făcut homotransplante de fragmente organice conservate la rece, după cum urmează: vezicale, duodenale, colecistice, esofagiene, coledociene, uretrale, de os, nervi periferici, vene, artere, rinichi (pe care s-au obţinut şi reflexe condiţionate). Toate aceste cercetări au făcut obiectul unei monografii intitulate «Pro-

pe scurt

VICTOR NIŢU, LUGOJ. Aşi citit în unele lucrări privitoare la viaţa lui Ion Creangă că scriitorul s-ar fi născut în anul 1835, iar în altele că s-ar fi născut în 1837 — şi vă întrebaţi care din cele două date e cea reală. Se pare că, de fapt, o... a treia. Într-adevăr, există o controversă dar nu între anii 1835 şi 1837, ci între 1837 şi 1839. Într-o scurtă autobiografie a sa Creangă arată că s-a născut la 1 martie 1837; dar dintr-o „mitrică” (registru de stare civilă) a Protoieriei 11-nutului Neamţ rezultă o altă dată: 10 iunie 1839. Se pare că aceasta este data exactă, deoarece în registrul amintit (păstrat la Arhivele statului din Iaşi) la cîteva pagini distanţă găsim consemnată şi naşterea Smărăndiţei, colega de bancă a lui Creangă. Şi alte documente confirmă această dată, însă Creangă însuşi a acreditat ideea că ar fi cu doi ani mai mare. Dacă doriţi să cunoaşteţi faptele şi datele mai în amănunţime, vă recomandăm să citiţi volumele „Viaţa lui Ion Creangă” de George Călinescu şi „Ion Creangă — documente”, apărut în colecţia „Studii şi documente” într-o ediţie îngrijită de Gh. Ungureanu (Editura pentru literatură, 1964).

RODICA POPESCU, PITEŞTI. Limbajul este învelişul material al gândirii şi a apărut simultan cu aceasta în procesul transformării maimutei în om, datorită muncii, necesităţii oamenilor de a comunica între ei, tocmai în procesul diferitelor lor activităţi. Diversele comunităţi umane apărînd în epoci diferite şi în locuri diferite — şi, mai ales, dezvoltîndu-se istoriceşte în mod diferit — e firesc ca şi graiurile lor să se deosebească unele de altele. Evident că, pe măsura dezvoltării societăţii umane, numărul graiurilor vorbite a crescut, după cum au crescut şi diferenţele dintre diverse graiuri cu origine comună, diferenţe generate de condiţiile social-istorice deosebite ale triburilor sau popoarelor respective. Limbi care au o origine comună au ajuns să se deosebească atît de mult între ele încît numai un specialist poate să determine rădăcinile lor comune. De exemplu, e foarte greu pentru noi, ne-specialişti, să sesizăm că limbile germanice, latine şi slave — să zicem — fac parte din aceeaşi familie (familia limbilor indo-europene) sau că maghiara şi finlandeza fac la rîndul lor parte dintr-o singură familie (fino-ugrice) etc.

VALERIU CIORTEA, BUCUREŞTI. Termenul de carat este folosit ca unitate de măsură a greutateii pietrelor preţioase, egală cu 0,2 grame; desigur că nu numai diamantele se măsoară în carate, ci şi celelalte pietre preţioase (rubine, smaralde etc.). În acelaşi timp termenul de carat se foloseşte şi ca indice pentru conţinutul în aur al unui aliaj, exprimat sub formă de părţi de aur la 24 părţi de aliaj (spunem, de exemplu, că aliajul din care s-a confecţionat o piesă are 14 carate atunci cînd, împărţind în 24 de părţi greutatea acelei piese, 14 părţi sînt aur pur şi 10 părţi din celelalte metale ce constituie respectivul aliaj — de obicei cupru sau argint). În timp ce greutatea în carate a pietrelor preţioase se determină prin cîntărirea cu ajutorul cîntarelor de precizie, conţinutul în carate al aliajelor de aur se stabileşte prin analiză chimică de laborator.

V. SILVIAN

bleme de chirurgie experimentală», publicată în Editura Academiei în 1955.

Într-un alt volum, «Probleme de chirurgie experimentală vasculară şi cardiacă», apărut tot în Editura Academiei, în 1961, se găsesc referinţe, printre altele, şi la problema transplantărilor vasculare şi cardiace.

Printre numeroasele cercetări experimentale voi aminti numai una: homotransplante de aortă cu valve executate de noi pe animal, în 1959. Primul autotransplant venos pentru un anevrism traumatic de coapsă noi l-am executat unui bolnav la 16 decembrie 1952, iar primul homotransplant de aortă (prelevat de la cadavru), la 5 mai 1956; vara trecută am primit o fotografie de la bolnavul respectiv.

În sfîrşit, primul transplant liofilizat a fost pus tot de noi în 1961.

V-am scris aceste rînduri pentru a aduce o completare la articolul «N-aveţi o inimă în plus?», relevînd o parte din contribuţia românească într-un domeniu care progresa rapid şi care va constitui în viitor unul dintre cele mai importante mijloace de terapeutică chirurgicală».

moartea întîrzie

de Paul SCHALLÜCK (R.F.G.)
ilustrații de Cik DAMADIAN

Paul Schallück, scriitor vest-german din „Grupul 47”, s-a născut în 1922 la Warendorf, în Westfalia. După război a făcut studii de filozofie, germanistică, istorie și dramaturgie. Este autorul citorva romane, printre care Engelbert Reineke (1959), volume de povestiri ca Steaguri albe în aprilie (1955), piese radiofonice, eseuri etc.

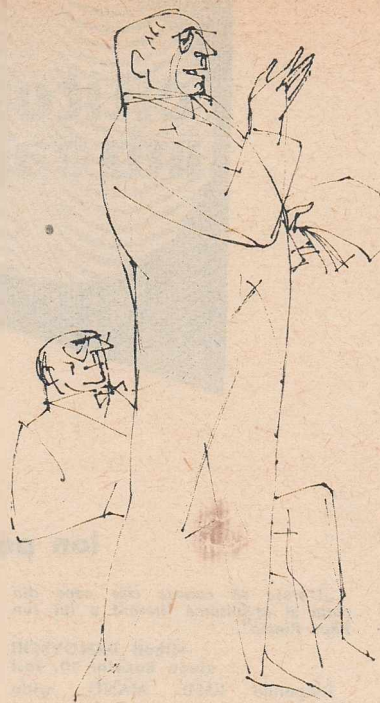
Cine își mai amintește de tânărul scriitor care acum doi ani și-a publicat primul roman intitulat *Moartea întîrzie*? Eroul principal al acestei cărți voluminoase este un medic; punctul culminant al acțiunii este plin de optimism, iar finalul — un triumf al speranței ieftine. Peste noapte acest titlu a devenit un *best seller* și tânărul autor a dobândit reputație mondială. Că romanul lui nu era o capodoperă, o știa și el. Cunoștea deficiențele stilistice și de construcție, ca și pe cele ale caracterizării personajelor și avea destule motive să fie criticat. Dar atacase o temă care era la ordinea zilei și-i preocupa pe toți: prelungirea vieții cu ajutorul grefelor din glande de maimuță. Își transpusesese teoria în tipuri și acțiuni și, fără a omite să strecoare și o picătură de sexualitate, se preocupase să atingă în treacătoate aspectele posibile ale problemei, de la cele teologice la cele de politică demografică — o privire atotcuprinzătoare ce trebuie să caracterizeze pe oricare autor de *best seller*.

Cartea s-a vîndut nemaipomenit de bine, cum aproape nu se mai întîmplase în ultimii douăzeci de ani. Se vorbea pretutindeni despre ea, fiecare om voind să-și prelungească viața. Pe biroul pe care și-l cumpărase la licitație din primul său onorariu pentru ca să poată

așterne pe hîrtie o a doua carte, mai bună, se îngrămădeau scrisorile de la cititori. Răspundea la toate. Se îngrămădeau invitații și rugămînți — scrise de mînă, dactilografiate, tipărite — să vină în cutare sau cutare oraș pentru a citi din opera sa. Era mîndru.

Editura îi trimisese pe cel mai bun manager al întreprinderii, un om al cărui loc la volanul propriei sale mașini fusese transformat de un specialist pe măsura corpolenței lui. Cu el călătorea prin țară tânărul autor.

Citi la primăria tîrgului său natal, în librăriile tuturor orașelor mari, în fața microfoanelor diferitelor posturi de radio. Citi la universități, în școli — superioare, medii, primare și auxiliare — în fața surorilor de spital, a maseurilor, a moașelor, a mamelor, a ginecologilor și bacteriologilor, a preoților, călugărilor, călugărițelor și filozofilor, în fața abstenenților, a celor din Armata salvării, a gimnaștilor, a vegetarienilor și a adeptilor filozofiei yoghinne, în fața notabilităților politice și sindicale, în fața unei asistențe celebre și a reprezentanților presei străine, citi în fața asociațiilor de tinere fete, de academicieni, de jucători de fotbal, de ping-pong, de popice, de foști combatanți și de femei-boxeri, în fața celor care respingeau serviciul militar și a orfanilor de război, adesea și în beciuri

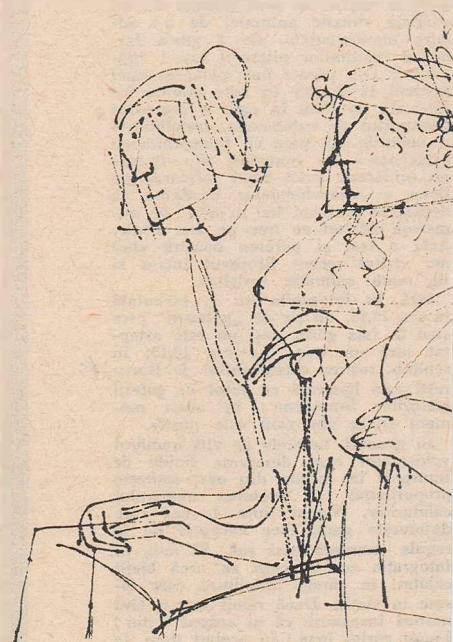
— unde își aveau sediile cluburile de jaz. Toți voiau să-i vadă surful și să-i audă glasul, toți voiau să-și prelungească viața. Și la sfîrșitul fiecărei săptămîni managerul trimitea editurii un raport. Rarele zile în care tânărul autor nu se afla în trenul expres, în mașină sau în avion și le folosea pentru a prelucra fragmente ale romanului în piese radiofonice, în serii radiofonice, în tablouri radiofonice, în opere radiofonice și în scenarii de film, verificînd el însuși traduceri provenite din țări al căror nume adesea nici nu putea să-l rostească.

Răspunsurile la scrisorile pătimașe ale unor tineri scriitori, care-i trimiteau manuscritele și-i cereau să le confirme talentul, era nevoit să le lase pe seama managerului. Călătoreau împreună cu avionul, după un program bine stabilit, spre țările tuturor celor cinci continente, pentru a sărbători, cu șampanie și femei, apariția în traducere a cărții sale. Romanul îi fu transpus de trei ori pe ecran și fu rugat să cercezeze scenariile. Avea mult de lucru.

Noua sa masă de scris era tot virgină și aștepta nașterea primei fraze a unui nou roman. Tânărul autor se gîndea la ea, dar își spunea: „Iarna asta mai poți s-o lași să treacă, ești dator gloriei tale și acelor oameni care cer de la tine sfaturi și-și pun nădejdea în tine. În primăvară am să încep cea de-a doua carte, o carte mai bună”.

Veni primăvara și o dată cu ea pentru librari sosi și sezonul de paști. Tânărul scriitor nu voia să-și dezamăgească editura. De altfel managerul său avea dispoziții secrete să nu-i dea prilejul s-o facă. Continua să-l însoțească pe protejatul său din oraș în oraș, din librărie în librărie, din asociație în asociație. Tânărul autor citea mereu aceleași capitole ale romanului și, la discuțiile care se iscau, vorbea incidental despre cea de-a doua carte a sa pe care intenționa s-o scrie. Dar nimeni nu prea părea să ia în seamă ceea ce el pomenea doar în treacăto.

Nu putea să se întindă în patul de hotel decît spre dimineață; plin de solicitudine, managerul se îngrijea să aibă la îndemînă somnifere. Cînd se trezea — de multe ori

nici nu știa în ce oraș se culcase — își spunea: „Las' să treacă sărbătorile. După aceea încep să scriu la cea de-a doua carte”.

Sărbătorile trecură, dar managerul, ca un adevărat scamator, scotea la iveală alte invitații scrise de mînă, tipărite și șapirografiate ale cutărei sau cutărei librării sau asociații din orașelele mărunte, cărora, pînă atunci, din lipsă de timp, nu putuseră să le facă cinstea de a le vizita. Erau puzderie, dar tânărul autor îi părea rău; nu-i era îngăduit și nu voia să prejudicieze pe nimeni. Așadar mai făcu față și acestor lecturi, după care vorbi iar — tot incidental — despre cea de-a doua carte a sa. Dar nici în localitățile mai liniștite ale țării se părea că oamenii nu prea au urechi de auzit.

În această călătorie deveni neliniștit și palid, trebui să înghită cantități mai mari de somnifere și arăta cam famelic, deși micăieri nu ducea lipsă de hrană îmbelșugată. Dar de luni și luni de zile nu făcea decît să stea noapți în șir cu oameni străini, să bea cafea sau rachiul, cei sau vin și să discute despre Dumnezeu și prețul pîinii, despre fumatul cu pipa, despre organizațiile naționaliste și despre timbrele poștale și printre toate acestea căuta, cu o

cuvinte

ORIZONTAL : 1) Cuvînt introductiv — Cu alte cuvinte. 2) Toate cuvintele unei limbi — Scurt la vorbă. 3) Literă grecească — Diminutiv masculin — Liste cu cuvintele greșit tipărite. 4) Învățat — Tel! — Fruct. 5) Se ocupă cu studiul regulilor de pronunțare corectă a cuvintelor — Cu toate acestea. 6) Posezi — Autoarea volumului de versuri intitulat „Memoria cuvintelor”. 7) Prezente în cărți — Cuvînt ieșit din uz. 8) Poet clujean, autorul volumului „Cartea unui om” — Leagă două vorbe — Articol — În deosebi! 9) Alt nume al fluviului Obi — A căpătat formă definitivă. 10) Un cuvînt cu adresă — Neo! — Vorba... broscuței. 11) Aici are cuvîntul... crainicul — Bine așezați. 12) Cutie de vot — Nume feminin — Elena Zamfirescu. 13) Induișoat (fig.) — Vorbitori. 14) Oraș pe Mureș — Petrecere nocturnă — Păsări de baltă. 15) Voce — Dimb. 16) Haină — Fiecare. 17) Sint în convorbire! — Porții — Doctor (abr.). 18) Pornire în cursă — Fir — Ceaș. 19) Plantă culinară — Precizere, la vechii greci. 20) Generațiile viitoare.

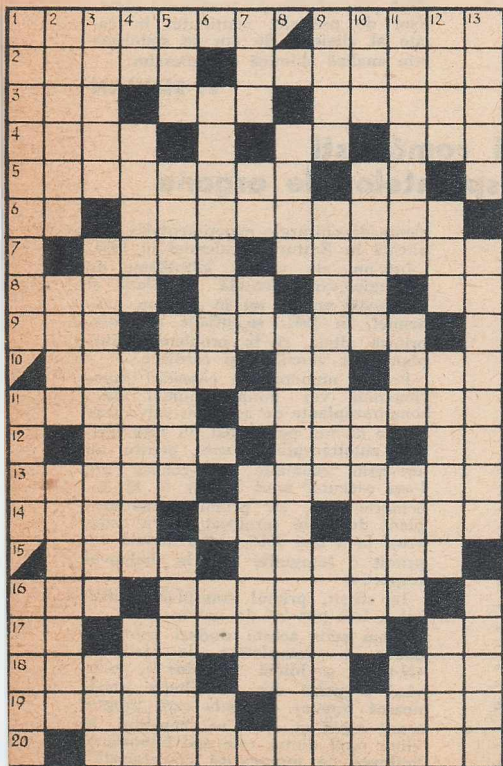
VERTICAL : 1) Cuvîntări în justiție — Ultimul cuvînt din vers —

A vorbi, a spune. 2) Stăpîneau arta cuvîntului — Vas cu apă — Grabnic. 3) Cuvînt cu cuvînt — Cuvînt *dat — Pășune în Alpi. 4) A exista — Privitor la așezarea cuvintelor în propoziții — Text de întîndere mare dintr-o operă, debitat cu emfază — Un grup de trei persoane. 5) Document — Zeul vînturilor (mit.) — Grup de forțe solidare (fig.) — Vorbește cu înțelepciune. 6) Cuvînt — Cămăși rustică — Ultimele... la cuvînt! 7) Cuvîntul... nelipsit de pe fir — Însoțește strigăturile la horă — Prepoziție — Unele ființe cuvîntătoare. 8) Te obligă să-ți alegi cuvintele — Participat la un schimb de cuvinte. 9) Adjectiv demonstrativ — Vorbă goală — Înțoarceri. 10) Alean — Placă de teracotă — În etate (pl.) — Acute! 11) Adversară — Mieș, mijloc — Vase — Măsura lui Cuza. 12) A reproduce cuvintele întocmai — Șoricar — Cuvîntul care suscită interesul astronomilor — Sîrmă (reg.). 13) Necruțător — Calitatea unei formulări în puține cuvinte — Expuse prin viu grai.

Ion PASCAL

dezlegarea jocului „IARNA”, apărut în numărul trecut

ORIZONTAL : 1) NAMETI — DICTON. 2) EMINESCU — GAMA. 3) CAM — GARDESCU. 4) UN — ZECIUI — ULP. 5) L — PIR — VI — OT — R. 6) UTAN — PA — ALENE. 7) TOLANITA — I — UD. 8) APA — IN — LAVINE. 9) ITAN — BALASTA. 10) IR — ISTRIA — CAL. 11) ACELORA — CRAS. 12) RES — AIDA — UT — P. 13) NATURA — LAPONA. 14) AN — SE — VU — IRAT. 15) URA — SANIE — MI. 16) T — URCAT — C — REN. 17) OSC — IMACULATA. 18) POSACE — ERUDIT. 19) OMAT — SARICA — O. 20) RACOVITA — ARAR.

față îndurerată, să se gândească la cea de-a doua carte a sa.

Cînd izbutei să-i biruie și pe aceștia rămași în urmă, sosi vara și tînărul scriitor socotea că, în sfîrșit, se va putea așeza în liniște la masa lui de lucru. Dar își făcuse greșit socotelile, căci acum îl invită în localitățile de agrement sau cele cu băi de mare, de nămol și de sulf, în stațiunile unde se tratau boli de rinichi, gît, nas, urechi și în stațiunile climaterice și turistice. Toți nădăjduiau ca prin prezența autorului cărții *Moartea întîrzie* să aibă parte de o vară veselă și încurajatoare și, datorită lui, afacerile locale să prospere. Ferindu-se de managerul său, tînărul scriitor întrebă editura dacă, în sfîrșit, n-ar putea să înceteze să citească din primul său roman, de vreme ce totuși intenționează să scrie o a doua carte. Iar editura îi răspunse deosebit de prietenos: viitoarea ediție a cărții sale este aproape vîndută, trebuie să bată fierul..., aerul de mare are să-i facă bine... Aici o baie de nămol, colo alta..., chiar pe termen limitat cura balneară este recomandabilă... și, în afară de asta, putea culege noi impresii.

prima frază a celei de-a doua cărți proiectate.

Cu puțin înainte de crăciun ajunse pentru a doua oară în orașul său de baștină. Și aici se produse catastrofa. Citea ca de obicei: obosit, răgușit, monoton. Deodată însă se ridică în picioare, începu să zbiere, își sfîșie primul său roman, prima filă a celui de-al doilea și îl trînti la pămînt pe manager. În sală se stîrni un tumult nemaipomenit. Dar glasul lui era mai puternic decît al tuturor. Sfărîmă paharul de apă, aruncă un scaun în lustră. Poliția îi nevoită să-l vire în cămașă de forță și să-l ducă la un ospiciu, unde după cinci zile avea să se liniștească.

În numărul de crăciun al unei reviste foarte citite trebuia să apară un articol amplu care făcea praf cu o rigoare nemaipomenită romanul *Moartea întîrzie*; nu rămînea în picioare nici măcar o frază din el și califica drept tărăboi entuziasmul stîrnit de carte, o prostie tipică a vremurilor noastre. Cînd aflară însă de cele întîmplate tînărului scriitor, articolul fu distrus și, după sfatul managerului, fu scris un nou articol care se ocupa cu bunăvoință de cel de-al doilea roman, cu titlu încă

Nespus de obosit, nespus de trist și cu desăvîrșire abulic, tînărul autor de best seller se tîra de la o localitate balneară la una climaterică. De atîta glorie amară gura i se subțiasse și ochii îi deveniseră terni. Iar mai tîrziu, cînd localitățile balneare și climaterice se pregăteau să hiberneze, obrazul lui devenise galben ca ceara. Apoi avu loc următorul tîrg de cărți.

Sosi toamna și vînzarea începu să crească. Mulți cititori își anunțară librării la care se aprovizionau că ar dori să poată achiziționa pentru crăciun romanul *Moartea întîrzie*. Tînărul scriitor trebui să pornească iar la drum. Resemnat, vizită aceleași orașe, participă la aceleași reuniuni și citi aceleași fragmente din romanul său, ca și cu un an în urmă; dar nimeni nu observă acest lucru. Nici măcar nu mai avea nevoie să se uite în carte; de multă vreme o știa pe de rost. Dar vocea îi era slabă și răgușită, mîinile îi tremurau, de cîteva ori fu cît pe aci să adoarmă, deși managerul îi administra înainte de fiecare seară de lectură din minunatele drajeuri *Arnold, rămîi treaz*. În servieta lui, pe care o așeza alături de masă, pe podium sau pe fotolii de club, zăcea o filă albă pe care era așternută, ca un început plin de speranță, o frază:

nefixat. Despre boala lui abia se pomenea. Redactorul responsabil ținu să se ducă el însuși la ospiciu ca să-i arate bietului scriitor frumosul articol, alături de care era inserată o fotografie, o fotografie din zile mai fericite. Bolnavul îl citi în liniște. Apoi înapoie revista, surse trist dar necrispat, și spuse:

— Lua-v-ar dracu' pe toți...

Redactorul se prefăcu a nu fi auzit, își dresse glasul și-l bătu domol pe umăr. Apoi părăsi spitalul. În numărul următor al revistei descrise în cuvinte pline de simțire vizita la bolnavul acum cu desăvîrșire incurabil. Numărul abonamentelor spori cu cîteva mii.

Vînzarea romanului *Moartea întîrzie* crescă încă o dată. Apoi, în ciuda calculelor făcute de editură, rămase nevîndută o ediție întregă. Căci între timp apăruse romanul unui alt tînăr autor: *Moartea nu poate pătrunde*, roman care-i făcea pe oameni să rîvnească la nemurirea pămîntească. De atunci nu se mai vorbi despre romanul *Moartea întîrzie*. Bietul bolnav însă trăiește și astăzi în spitalul de nebuni. Se pare însă că se simte bine acolo, atît trupește cît și sufletește.

În românește de Suzi HIRSCH

EXCURSIONIȘTI

În trecere prin Sibiu vizitați cu încredere unitatea din str. Tribunei nr. 5 a cooperativei „Timpuri noi”, care vă închiriază cu tarife convenabile o gamă variată de obiecte turistice:

- schiuri, patine, bocanci
- aparate fotografice
- aparate de radio cu transistoare
- magnetofone, picupuri
- echipament sportiv etc.

AUTOMOBILIȘTI

Cooperativa „Tehnica nouă” din Sibiu execută prin maiștri specialiști reparații automoto, garantînd o execuție ireproșabilă.

De asemeni, la aceeași unitate din Șoseaua Alba - Iulia nr. 3 se face întreținerea autovehiculelor dv. (spălat, gresat, șprîțuit etc.).

FABRICA DE TRICOTAJE BRAȘOV

produce:

tricotaje
din lînă
și fire
sintetice,
modele
diferite
pentru
adulți
și copii

o regiune înfloritoare

— corespondență din varșovia —

Intr-o minunată vale, la numai 10 km de riul Odra, se află Zielona Gora (Muntele Verde) — capitala voievodatului cu același nume — întemeiată în secolul al XIII-lea de Boleslaw cel Mare.

Orașul este așezat într-o regiune pitorească și bogată în care dăinuiesc vestigiile istorice ale piaștilor — întemeietorii statului polonez. Cu ocazia unor recente festivități prilejuite de sărbătoarea „ciorchinelui de aur” (cu-

lesul viilor), Zielona Gora a fost pavozată cu drapele albe-verzi, având pe ele un ciorchine de aur.

Mi s-a explicat: „Albul simbolizează tradiția țesăturilor, verdele — bogăția pădurilor, iar ciorchinele de aur — un discret omagiu adus lui Bachus”.

Și pe bună dreptate, bogăția regiunii n-o constituie numai viile. Pădurile, care cuprind 42 la sută din suprafața voievodatului, furnizează materia primă — celuloza — pentru fabrica de la Kostrzyn, cea mai mare din țară. Numeroasele lacuri existente constituie o excelentă bază pentru dezvoltarea gospodăriei piscicole.

Nici cărbunile și nici petrolul nu lipsesc. După descoperirea bogatelor zăcăminte de cărbune brun lângă granița cu R.D.G. și a celor de cupru de lângă Glogow, în primele zile ale lui noiembrie 1961 în satul Rybak a fișnit țiteiul.

Noile exploatări au deschis voievodatului largi perspective de dezvoltare. Minele de cărbune brun de la Zarg și sondele de petrol de la Rybak sînt cunoscute ca frunze în ce privește productivitatea, iar întreprinderea de fibre sintetice „Stilon” de la Gorzow este renumită prin cea mai dinamică creștere

a productivității. Este o fabrică mare, modernă, de o deosebită însemnătate pentru economia națională a Poloniei.

Poziția geografică a acestei regiuni a făcut ca istoria ei să fie foarte agitată. De-a lungul secolelor ea a suferit multe distrugerii, în special în perioada ultimului război mondial. Oamenii au muncit însă cu rîvnă, au reconstruit orașele, au construit altele noi și, favorizați și de bogățiile naturale ale regiunii, au izbutit să facă din voievodatul Zielona Gora unul dintre cele mai înfloritoare.

Alături de unitățile amintite am mai putea menționa întreprinderile metalurgice „Zastal”, care produc vagoane de marfă și aparatură pentru industria chimică, o întreprindere textilă unde lucrează în prezent 3000 de lucrători și care dă anual peste 8 milioane metri țesături, fabrica de țesături tehnice (pinze pentru anvelope) „Nowa Zaganska” și altele.

Pe măsura necesităților se construiesc noi locuințe și edificii social-culturale. Numărul locuitorilor din capitala voievodatului s-a dublat față de perioada antebelică, ajungînd pînă la aproape 60 000.

Cel mai proaspăt eveniment la Zielona Gora l-a constituit inaugurarea școlii superioare de ingineri, prima de acest fel din voievodat. Aflată sub patronajul Uniunii Tineretului Socialist, ea a fost construită prin contribuția materială a tineretului și a oamenilor muncii.

Aici și-au început studiile 210 tineri. În viitorii ani numărul lor se va înzeci, dînd regiunii cadre specializate ce vor contribui la dezvoltarea ei și pe mai departe.

Gh. GHEORGHITĂ

În tot cursul lunii ianuarie, la Malmö, Suedia, este deschisă o expoziție de artă populară românească. Covoarele, țesăturile, obiectele de ceramică prezentate aici stîrnesc un deosebit interes în rîndul vizitatorilor.

moștenirea lui chombe

Agitînd doar cu puțină vreme în urmă, în fața unei mulțimi sceptice, valiza conținînd „portofoliul congolez”, Moise Chombe lăsase să se sperie într-o generoasă prosperitate. Preluînd însă puterea, Joseph Mobutu, actualul președinte al guvernului de la Leopoldville, a găsit trezoreria... goală. Balonul umflat cu speranțe și promisiuni deșarte s-a dezumflat, iar „moștenirea” fostului premier (cu unul din cele mai însemnate conturi personale la băncile elvețiene și „credit” pe piața vest-europeană) s-a soldat pentru Congo cu o datorie de peste 20 miliarde franci congolezi și o reducere a volumului producției alimentare într-o asemenea măsură, încît au fost necesare importuri masive de astfel de produse. Pentru a înlătura această tristă moștenire, Mobutu s-a lansat într-o serie de măsuri, considerate în anumite cercuri interesate de-a dreptul... „draconice”. Este vorba de suprimarea indemnizațiilor acordate pînă în prezent funcționarilor pentru locuințe, reducerea cu peste 50% (45 000 franci congolezi în loc de 100 000) a indemnizațiilor parlamentarilor, consilierilor și guvernantorilor din provincii, reducerea cu 50%

a chiriilor și a costului camerelor de hotel etc... În cadrul unui discurs pronunțat recent, președintele Congoului a anunțat și alte măsuri de austeritate printre care se numără reducerea numărului funcționarilor și blocarea salariilor acestora. Un program de dezvoltare a economiei congoleze a fost schițat cu această ocazie, ale cărui principale obiective vizează amonajarea fluviului Inga, dezvoltarea sectorului industriei siderurgice și a principalelor centre — Leopoldville, Elisabethville și Stanleyville. „Cea mai mare parte din măsurile anunțate — remarcă La vie française într-un comentariu consacrat situației haotice ce domnește în Congo — sînt excelente în principiu. Dar într-o asemenea situație economică pare îndoielnic ca statul congolez să poată găsi fonduri atît de importante necesare realizării acestor obiective, mai ales înainte ca noul guvern să fi făcut proba stabilității sale”.

Or, după cum au dovedit-o evenimentele, instabilitatea este și ea una din moștenirile foștilor deținători ai portofoliului congolez.

Viorica BABA

un contract „model”...

În urmă cu patru ani, Facultatea de științe juridice din Lima primea o mie de copii ale contractului Mantaro. Respectivul contract, semnat de guvernul Perului cu un consorțiu anglo-vest-german, compus din „Electric Company”, „George Winpey and Co” și „Siemens-Schuckertwerke”, se referea la construirea pe fluviul Mantaro a unei hidrocentrale de mare capacitate menite să satisfacă o parte din necesitățile energetice ale țării. Copiile contractului erau recomandate viitorilor juriști ca un model ce trebuia studiat...

Și în timp ce contractul a fost studiat cu sîrguință timp de patru ani, s-au efectuat și o serie de lucrări concrete. Au început să fie construite drumurile de acces, să fie săpate „ferestre” în viitorul tunel și să fie executate o serie de forări despre care presa a relatat pe larg. Dar, la sfîrșitul anului trecut, a picat ca din senin o „bombă”: contractul „model” prevedea cheltuieli cu peste 20 la sută mai mari decît prețul real al construcției! În timp ce consorțiul contractase lucrarea pentru suma de 76 milioane lire sterline, un alt grup străin se oferea să realizeze aceeași construcție în schimbul a numai 64 milioane de lire sterline! Este vorba de un grup industrial italian, compus din companii particulare și de stat, din care unele au luat parte și la construirea barajului și hidrocentralei Kariba din Rhodesia.

Dezvăluirea faptului că estimările cuprinse în contractul-model erau în mod nejustificat mărite cu o sumă atît de mare — aproximativ 12 milioane de lire sterline — a provocat un puternic scandal. Au fost formulate acuzații de mită și speculă, au fost aduse învinuirii autorităților și, după cum transmitea corespondentul din Peru al ziarului londonez „Financial Times”, guvernul era parcă gata „să fie aruncat în aer de orice adiere”.

Pentru a da satisfacție opiniei publice, autoritățile peruviene au prezentat în senatul țării un proiect de lege care autorizează rezilierea contractului încheiat cu consorțiul anglo-vest-german și încheierea unui alt contract cu orice firmă străină care se oferă să execute hidrocentrale la un preț mai ieftin. Proiectul a fost adoptat cu o mare majoritate de voturi.

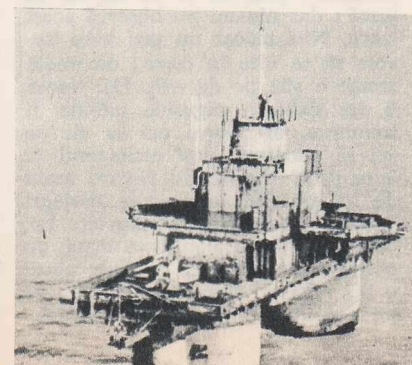
Încă nu se știe care va fi epilogul întregii afaceri. Au fost reluate tratativele. Unii comentatori consideră chiar ca probabilă o reducere a prețului din partea consorțiului.

Cît privește vechiul contract, el rămîne mai departe „model”. Dar numai ca exemplu al felului în care o țară în curs de dezvoltare, lipsită de cadre de specialitate, era gata să fie — ca să ne exprimăm delicat — frustrată de o mare sumă de bani...

U. YĂLUREANU

noua misiune a lui „sunk head”

Dacă în timpul ultimului război forțul plutitor al armatei britanice — Sunk Head — ancorat în largul mării la doisprezece kilometri de Clacton-on-Sea nu s-a acoperit de glorie, în schimb în ultimele luni a cucerit o celebritate tîrzie. Dar nu prin bateriile antiaeriene de pe platforma de 450 mp (care în paranteză fie spus n-au prea sînjunit aviația inamică) ci prin postul de televiziune-pirat recent instalat aici. Inițiatorul: E. Sullivan, proprietarul unui modest magazin de aparate de radio și televiziune din orașul Colchester (comitatul Essex). Creierul tehnic: inginerul electronist G. Short. Utilajul: un grup electrogen, o antenă de doisprezece metri și un mic studio dotat destul de

modest care difuzează imagini doar pe o rază de 40 de km. Suficient însă ca telespectatorii din nord-estul Londrei să aibă o recepție prelungită, până la o oră neobișnuită: 3 după miezul nopții. Motivul acestui program nocturn e că se poate de simplu: piratii de pe „Sunk Head” utilizează canalul nr. 5 rezervat B.B.C.-ului și în fiecare seară e așteptată sfârșitul emisiunii postului național. Tower TV (aceasta este denumirea stației-pirat) oferă tirziilor săi privitori comedii muzicale de genul „Cîntînd în ploaie” sau „Un american la Paris”, informații locale, melodii la modă și, evident, reclame care de altfel susțin și fac rentabilă întreprinderea. Prețul acestora din urmă e minim, dar oricît ar

fi de scăzut el concurează totuși lanțul televiziunii comerciale (ITV), iar mici comercianți din regiune beneficiază de un post de emisie care le face reclamă și, în consecință, îl susțin. După emisiunile de radio-pirat care transmit programe de-a lungul coastelor britanice, iată creat un precedent și în imperiul televiziunii. Cît privește șansele de durată și proliferare nu se pot face pronosticuri. Experiența continuă sub privirile indulgente ale notabilităților și chiar ministrul telecomunicațiilor se face că nu vede: „Nu știu nimic despre acest post, dar ținem să aministăm responsabililor că nu au nici un fel de autorizație”.

I. CORIBAN

sărbătoarea portocalelor

— corespondență din atena —

Pe meleagurile bătrînei Elade a început sărbătoarea portocalelor. Orașul Arghos este locul tradițional unde se desfășoară festivalul popular dedicat culesului și unde, în cadrul unei expoziții, sînt prezentate cele mai bune calități de citrice culese de pe întinsa cîmpie Argolida.

...Cultura citricelor a fost introdusă în Grecia relativ tîrziu în comparație cu celelalte țări mediteraneene. Portocalul a fost adus în anul 1800 din Portugalia, de unde i se trage și numele, iar mandarinul abia în 1829, din insula Malta. În 1964-1965 producția de portocale s-a cifrat la 300 000 tone față de numai 26 000 tone în ajunul celui de-al doilea război mondial, iar cea de lămii la 80 000 tone în 1965 față de numai 14 000 tone în perioada antebelică.

Paralel cu creșterea producției de citrice care a ridicat Grecia la rangul de serios concurent al celorlalte țări mediteraneene au crescut și exporturile — de la 37 000 tone în 1957 la 129 000 tone în 1965. Pentru a ridica puterea de concurență a citricelor grecești, în prezent se pune accentul pe extinderea celor mai bune soiuri, pe modernizarea fabricilor de ambalat, considerate de altfel și în prezent printre cele mai

bune din lume. O fabrică poate sorta și ambala zilnic circa 200 tone.

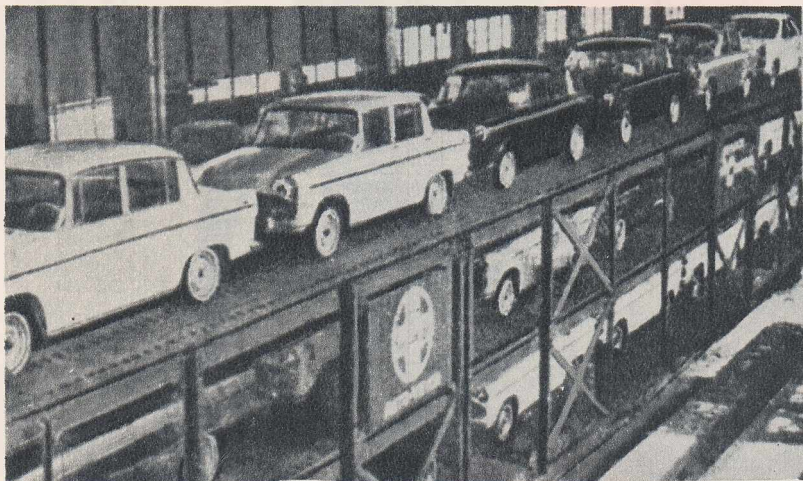
Eforturile Greciei de a pătrunde mai mult cu citricele pe piața occidentală n-au dat însă rezultate satisfăcătoare. În ciuda acordului de asociere a Greciei la Piața comună, exportul de portocale rămîne „descurajator” — cum e caracterizat de cercurile oficiale. „Cei șase” preferă să importe portocale din țări nemembre ale comunității. Potrivit statisticilor oficiale, clienții cei mai constanți ai Greciei în acest domeniu rămîn țările socialiste.

Zeci de mii de tone de portocale au putrezit anul trecut în depozitele producătorilor. Anul acesta producătorii din regiunea Arta au anunțat guvernul că, dacă nu va lua măsuri pentru fixarea prețurilor la un nivel rezonabil vor declanșa o nouă acțiune revendicativă de mari proporții.

Anul trecut, mii de tone de citrice au fost răsturnate din camioane pe șoselele naționale pentru a atrage atenția oficialităților asupra situației producătorilor. Asemenea acțiuni de protest se repetă în fiecare an, întrucît zeci de mii de țărani își bazează existența exclusiv pe desfacerea citricelor.

C. ALEXANDROAIE

automobilele japoneze și „deteriorarea” economiei

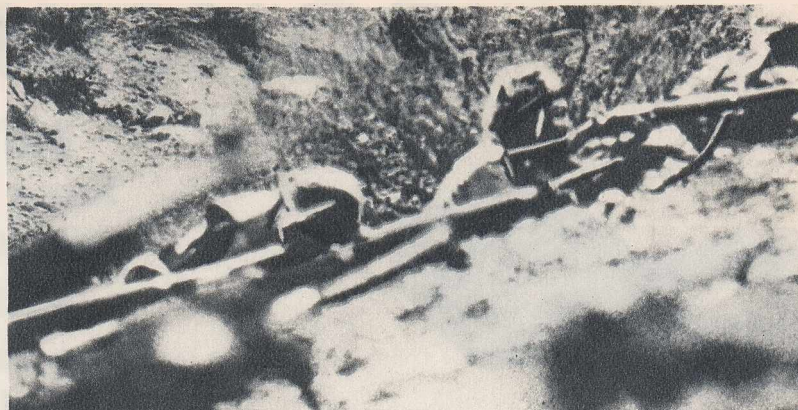

Fabrica de automobile „Toyota” a trebuit să-și reducă exportul.

Depresiunea abătută în ultimele luni asupra economiei japoneze atinge mai toate sectoarele de producție. După valul de falimente înregistrat vara trecută, au urmat „cartelările de depresiune” încheiate între principalele firme forestiere, între fabricile de anvelope și între fabricile de aparate fotografice. Acum „deteriorarea” industriei — cum numește presa occidentală fenomenul de criză care se petrece în viața economică a Japoniei — afectează grav producția de automobile. Cea mai mare fabrică din acest sector, „Toyota” (25% din producția de automobile a țării), a fost nevoită să-și reducă planul pe semestrul II al lui 1965 cu 10%. „Nissan

Motor” și „Prince Motors” (total 27,8% din producție) sînt în stadiul final al tratativelor de fuzionare și și-au redus de asemeni planul de producție, iar alte opt societăți care dețin loialtă 40% din producția națională de automobile caută formele de depășire a impasului în care se află. Cauzele principale ale „deteriorării”: suprasaturarea pieței interne și micșorarea volumului exportului — Thailanda, China, S.U.A., Malaezia, Belgia, Canada și Anglia, care în anul 1964 au cumpărat din Japonia aproape 600 000 de mașini, și-au redus substanțial comenzile în semestrul II al anului 1965.

I. M.

Luptători kurzi pe poziții.

kurdistanul irakian — din nou lupte violente

Agențiile internaționale de presă au transmis în zilele din urmă numeroase relatări despre noua serie de lupte violente dintre detașamentele insurgenților kurzi, conduse de generalul Barzani, și unitățile guvernamentale irakiene. După cum informa agenția France Presse, guvernul de la Bagdad a trimis încă două divizii ale armatei regulate pentru a lua parte la operațiunile din nordul Irakului împotriva kurzilor. Observatorii sînt însă sceptici cu privire la eficacitatea unor astfel de măsuri de ordin militar, mai ales date fiind victoriile din ultima vreme ale detașamentelor kurde. De altfel, după cum sublinia nu demult emirul kurd Bedir Khan, „luptele desfășurate împotriva kurzilor de peste patru ani au demonstrat

că o victorie a armatei irakiene este imposibilă... Dimpotrivă — a adăugat acesta — războiul total purtat împotriva populației kurde, bombardamentele cu napalm și represiunea... n-au făcut decît să întărească voința și dinamismul rezistenței noastre”.

Telul urmărit de mișcarea de eliberare a kurzilor a fost reafirmat în apelul adresat recentei Conferințe de solidaritate a popoarelor din Asia, Africa și America Latină, de la Havana: „Poporul kurd — se arată în apel — are dreptul la autonomie națională. Noi posedăm un teritoriu care are propria sa istorie, cultură și limbă... Cerem dreptul la autodeterminare, dreptul de a trăi cot la cot cu arabii din Irak, ca entitate kurdă”.

cînd bancherii se adună

O dată pe lună la Basel, în Elveția, conducătorii băncilor centrale din principalele țări capitaliste se adună în secret și fac schimb de informații și de puncte de vedere pentru a preveni eventuale surprize financiare neplăcute. La reuniunea pe ianuarie care tocmai a luat sfîrșit, tema principală a discuției a constituit-o, după cum arată ziaristii care au legătură cu cercurile bancare, „pericolul inflației mondiale ce se anunță”.

Bancherul american William McChesney Martin a prezentat un tablou sumbru al perspectivelor americane. El și alți bancheri au ajuns la concluzia că în „zidul prețurilor” au început să se producă fisuri serioase iar efectul noilor cheltuieli militare anunțate în ultimele zile de administrația Johnson nu va face decît să „acelereze tendința spre prețuri și mai mari”.

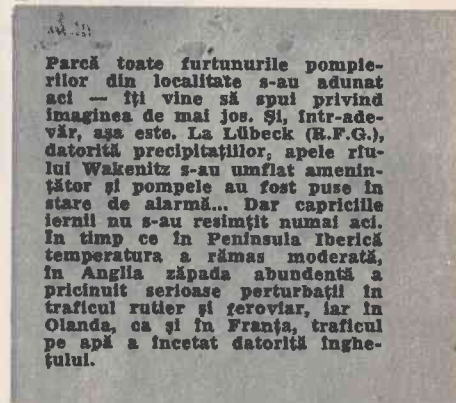
Bancherii reuniți la Basel au ajuns la concluzia că actualul surplus al balanței de plăți franceze se va transforma în următoarele 18 luni într-un deficit. S-a constatat, de asemenea, că politica engleză în domeniul prețurilor este pe cale de a se prăbuși, în timp ce în R. F. Germană spirala urcării funcționează din plin. „Chiar și solida Elveție — remarcă corespondentul lui New York Herald Tribune — și-a abandonat politica de stabilizare”. Așadar, făcîndu-se bilanțul perspectivelor, nu s-a putut vorbi decît despre lucruri neplăcute.

Evident, s-au dat și se vor da explicații diferite asupra noului val inflaționist semnalat de bancherii occidentali. Și în funcție de ele s-au și propus remedii. Fără însă a se nutri prea multe speranțe. De ce? Răspunsul cel mai bun ni-l dă morala unei întâmplări reale petrecute chiar în momentul cînd bancherii se întruneau la Basel. La o bancă vest-germană din Delmenhorst, lângă Bremen, funcționarii au reușit să imobilizeze un spărgător care se pregătea să o ia din loc cu totulul încasărilor. Nu mică a fost mirarea polițiștilor veniți la fața locului cînd au constatat că spărgătorul în cauză era tocmai unul din colegii lor care nu era nici la prima acțiune. După propria mărturisire, ca urmare a unui număr de sparger record, el și-a însușit un sfert de milion de mărci. Singurul lucru pe care l-a putut murmura consternatului șef al poliției din Hamburg a fost: „În

munca lui de polițist nu manifesta prea multă deșteptăciune”. E firesc. Se consuma în altă parte.

Și cu chestiunea inflației la fel. Oricîte soluții s-ar căuta, nici o instituție bancară nu va putea fi ferită acolo unde polițistul este el însuși cel mai mare „spărgător”, acolo unde politica oficială de accelerare a cursei înarmărilor este principala sursă a inflației.

N. LUDU

CONSUMAȚI

BRÎNZA DÎMBOVIȚA. Produs cu mare valoare dietetică și nutritivă. Conține proteine ușor asimilabile. Gust plăcut.

FRIȘCA în butelii de $\frac{1}{4}$ l pentru prepararea la domiciliu a celor mai variate dulciuri.

BRÎNZA CEDAR. Un produs nou. Brînză fermentată cu pastă tare, cu gust și aromă specifică. Se consumă ca atare la aperitive sau la desert.

Brînză Cedar poate fi întrebuințată și pentru diferite preparate culinare.

LAPTE BĂTUT. Plăcut, hrănitor, răcoritor. Bun în orice anotimp.

